

EDUSKUNNAN VASTAUS 201/2006 vp

Hallituksen esitys maatalousyrittäjän eläkelainsäädännön muuttamiseksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä maatalousyrittäjän eläkelainsäädännön muuttamiseksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (HE 196/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 42/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Maatalousyrittäjän eläkelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Lain tarkoitus

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän oikeudesta vanhuuseläkkeeseen, osa-aikaeläkkeeseen, kuntoutukseen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä maatalousyrittäjän edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen ja ryhmähenkivakuutuskorvaukseen.

Suomessa asuvan ja toimivan maatalousyrittäjän on vakuutettava itsensä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta siten kuin tässä

laissa säädetään. Suomessa asumista ei kuitenkaan edellytetä, jos maatalousyrittäjä asuu EU- tai ETA-maassa.

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkelaitoksella* Maatalousyrittäjien eläkelaitosta sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;

2) *toimivaltaisella ja viimeisellä eläkelaitoksella* työntekijän eläkelain 107 §:ssä tarkoitettua viimeistä eläkelaitosta tai tämän lain 91 §:ssä tarkoitettua toimivaltaista eläkelaitosta;

3) *työeläkelailalla* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;

4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;

5) *työtulolla* maatalousyrittäjälle 14 §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;

6) *kokonaistyötulolla* 73 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;

7) *työansioilla* tässä laissa ja yrittäjän eläkelaisissa (/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;

8) *palkattomalla ajalla* työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua aikaa;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettua kokonaistyötulon ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *EY:n sosiaaliturva-asetuksella* neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä;

12) *EU- ja ETA-maalla* maita, joissa sovelletaan EY:n sosiaaliturva-asetusta;

13) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

14) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

Tässä laissa *eläketapahtumalla* tarkoitetaan:

1) vanhuuseläkkeen saamisen edellytysten täyttymistä;

2) osa-aikaeläkkeen saamisen edellytysten täyttymistä 36 §:n mukaisesti;

3) työkyvyttömyyden alkamista 47 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla; tai

4) edunjättäjän kuolemaa.

2 luku

Lain soveltamisala

3 §

Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan:

1) maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maatilataloutta vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä;

2) kalastajaa, joka olematta työsuhteessa harjoittaa ammattimaista kalastusta;

3) poronmistajaa, joka omaan, perheenjäsenensä tai paliskunnan lukuun tekee poronhoitotyötä;

4) henkilöä, joka tekee 1, 2 tai 3 kohdassa mainittua työtä maatalousyrittäjän perheenjäsenenä;

5) henkilöä, joka tekee 1, 2 tai 3 kohdassa mainittua työtä ja jatkuvasti elää 1, 2 tai 3 kohdassa tai 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän kanssa yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa (*avopuoliso*); ja

6) henkilöä, joka harjoittaa 1, 2 tai 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä siten kuin 5 §:ssä säädetään.

4 §

Maatalousyrittäjän perheenjäsen

Maatalousyrittäjän perheenjäsenenellä tarkoitetaan henkilöä, joka:

1) elää vakinaisesti 3 §:n 1, 2 tai 3 kohdassa tai 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän taloudessa ja on tälle tai tämän aviopuolisolle sukua suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa taikka on tässä tarkoitettua henkilön aviopuoliso;

2) asuu viljelmällä, jolla maatilatalouden harjoittaja asuu, ja on 1 kohdassa tarkoitettu sukulainen tai aviopuoliso taikka maatilatalouden harjoittajan tai tämän vanhemman veli tai sisar taikka maatilatalouden harjoittajan veljen tai sisaren lapsi; tai

3) asuu viljelmällä tai sen läheisyydessä ja tekee viljelmällä maatilatalouden työtä säännöllisesti ja pääasiallisesti ja on maatilatalouden harjoittajan lapsi tai vanhempi taikka tällaisen henkilön aviopuoliso.

5 §

Maatalousyrittäjä osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä

Maatalousyrittäjänä pidetään myös maatilataloutta, kalastusta tai poronhoitoa harjoittavan osakeyhtiön sellaista osakasta, joka:

1) olematta työsuhteessa tekee yrityksessä tässä laissa tarkoitettua työtä ja on osakeyhtiön toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen;

2) omistaa yksin tai yhdessä avio- tai avopuolisonsa tai samassa taloudessa asuvan osakkaalle sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevan henkilön kanssa yli 50 prosenttia osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla muuten on vastaava määräämisvalta yhtiössä; ja

3) omistaa itse vähintään yhden osakkeen.

Maatalousyrittäjänä pidetään myös maatilataloutta, kalastusta tai poronhoitoa harjoittavan avoimen yhtiön yhtiömiestä tai muun yhteisön tai yhtymän sellaista osakasta tai yhtiömiestä, joka on henkilökohtaisesti vastuussa yhteisön tai yhtymän velvoitteista ja sitoumuksista.

6 §

Viljelmä

Tässä laissa viljelmällä tarkoitetaan sellaista yhden tai useamman tilan tai tilanosan muodostamaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettua yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena.

Tätä lakia sovellettaessa pidetään maatalousmaana viljelmään sisältyvän tilan tai tilanosan peltoa ja puutarhaa (*viljelty maatalousmaa*) liittäen, jos tila tai tilanosa sijaitsee Etelä-Suomessa, 1/10 sen kasvullisesta metsämaasta tai, jos se sijaitsee Keski-Suomessa, 1/15 tai, jos se sijaitsee Pohjois-Suomessa, 1/20 siitä. Tässä tar-

koitettujen alueiden rajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tätä lakia sovellettaessa viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan pinta-ala laskeaan hehtaarin tarkkuudella. Jos pyörästys on mahdollinen molempiin suuntiin, se suoritetaan ylöspäin.

7 §

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävä maatalousyrittäjätoiminta

Tämä laki ei koske:

1) maatalousyrittäjän toimintaa ennen 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alkua eikä toimintaa, joka jatkuu sen kalenterikuukauden jälkeen, jona maatalousyrittäjä täyttää 68 vuotta;

2) maatalousyrittäjän toimintaa, joka ei ole jatkunut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun jälkeen yhdenjaksoisesti vähintään neljää kuukautta;

3) maatalousyrittäjän toimintaa, joka on alkanut tai jatkunut sen jälkeen, kun hän on siirtynyt työeläkelakien mukaiselle vanhuuseläkkeelle;

4) maatalousyrittäjää, jonka työtulo tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta on arvioitava pienemmäksi kuin 2 752,07 euroa vuodessa;

5) maatilatalouden, kalastuksen tai poronhoidon yhteydessä harjoitettua toimintaa, jota on pidettävä eri yrityksenä;

6) ansiotyötä, jonka perusteella maatalousyrittäjällä on oikeus eläkkeeseen muun työeläkelain mukaan; eikä

7) maatalousyrittäjää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavana lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

8 §

Maatalousyrittäjätoiminta ulkomailla

Tämä laki koskee myös sellaista ulkomailla työskentelevää maatalousyrittäjää, johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaalitur-

va-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella, jos tämän lain soveltamisalaan kuuluminen edellytykset muuten täyttyvät.

Tämän lain mukaisesti vakuutettu ja enintään vuoden muussa kuin EU-, ETA- tai sosiaaliturvasopimusmaassa maatalousyrittäjätoimintaa harjoittava maatalousyrittäjä voi pitää tässä laissa tarkoitetun vakuutuksen voimassa sanotun ajan, jos hän asuu Suomessa.

9 §

Ratkaisu lain soveltamisesta

Eläketurvakeskus ratkaisee työn teettäjän, työn suorittajan tai eläkelaitoksen hakemukselta, sovelletaanko työhön tätä lakia.

II OSA

VAKUUTTAMISTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

3 luku

Eläketurvan järjestäminen

Vakuuttaminen ja vakuuttamisen valvonta

10 §

Vakuuttaminen

Maatalousyrittäjä on velvollinen ottamaan 1 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen kuuden kuukauden kuluessa tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoiminnan alkamisesta. Maatalousyrittäjä liitetään samalla myös maatalousyrittäjien ryhmähenkivakuutukseen.

Vakuutus alkaa tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoiminnan alkamisesta lukien. Vakuutusta ei voi ottaa takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta. Jos vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty tätä aikaisemmalta ajalta, oikeus tämän lain mukai-

seen eläkkeeseen on tältä osin menetetty. Maatalousyrittäjän avopuoliso vakuutetaan kuitenkin vasta hakemusta seuraavasta päivästä.

Vakuutuksen voimassaolo päättyy, jos maatalousyrittäjän ilmoituksen tai muun selvityksen perusteella käy ilmi, että maatalousyrittäjä on lopettanut tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoimintansa tai jos hän ei enää muuten ole vakuuttamisvelvollinen. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi selvityksen saatuaan päättää vakuutuksen takautuvasti siihen ajankohtaan, jolloin vakuuttamisen edellytykset eivät enää täyty.

11 §

Ryhmähenkivakuutuksen vakuutusehdot

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien ryhmähenkivakuutuksen ehdot Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä ja niiden tulee olla kulloinkin voimassa olevien työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen ehtojen mukaiset. Ministeriö voi kuitenkin ehtoja vahvistaessaan poiketa työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen ehdoista, jos poikkeama on vähäinen ja johtuu maatalousyrittäjätoiminnan erityisestä luonteesta.

12 §

Eläkelaitoksen valvontavelvollisuus ja pakko-vakuuttaminen

Maatalousyrittäjien eläkelaitos valvoo, että maatalousyrittäjä täyttää tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa ja että maatalousyrittäjä, joka on vakuutettu tämän lain perusteella täyttää tämän lain mukaiset ilmoittamis- ja vakuuttamisvelvoitteensa. Maatalousyrittäjä on velvollinen antamaan eläkelaitokselle tietoja siten kuin 141 §:ssä säädetään.

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutuksen ottamisen, eläkelaitoksen on kehotettava maatalousyrittäjää korjaamaan laiminlyöntinsä. Jos maatalousyrittäjä ei eläkelaitoksen asettamassa määräajassa korjaa laiminlyöntiään, eläkelaitos vakuuttaa maata-

lousyrittäjän tämän lain mukaisesti (*pakkovakuuttaminen*).

Kun maatalousyrittäjä pakkovakuutetaan, vakuutuksen alkamiseen ja eläkeoikeuteen takautuvalta ajalta sovelletaan, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään. Pakkovakuuttamisen yhteydessä eläkelaitos vahvistaa maatalousyrittäjälle työtulon hankitun selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella ja perii työeläkevakuutusmaksun. Työtulo vahvistetaan maatalousyrittäjätoiminnan alkamisesta lukien, ei kuitenkaan pakkovakuuttamista aikaisemmalta ajalta.

Kun eläkelaitos vakuuttaa maatalousyrittäjän 2 momentin perusteella, eläkelaitoksella on oikeus periä maatalousyrittäjältä korotettu työeläkevakuutusmaksu laiminlyönnin ajalta siten kuin 24 §:ssä säädetään.

13 §

Vakuutus maatalousyrittäjälle, jolla vakuuttamisen alaraja ei täyty sekä maatalousyrittäjälle, joka on vanhuuseläkkeellä

Maatalousyrittäjällä, jonka viljelmä on pienempi kuin viisi hehtaaria maatalousmaata tai jonka työtulo on pienempi kuin 2 752,07 euroa vuodessa, mutta joka muuten täyttää tässä laissa tarkoitetut edellytykset, on oikeus saada hakemuksesta sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin tässä laissa tarkoitettu vakuutus.

Työeläkelakien mukaisella vanhuuseläkkeellä olevalla henkilöllä, joka muuten täyttää tässä laissa tarkoitetut edellytykset ja joka samankaltaisesti harjoittaa tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoimintaa, on oikeus saada hakemuksesta 1 momentissa tarkoitettu vakuutus.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös maatilatalouden työhön osallistuvaan maatalousyrittäjän perheenjäseneseen, jolle ei makseta palkkaa.

Jos 10 §:n mukaisesti vakuutetun maatalousyrittäjän viljelmän pinta-ala on vakuutuksen alkamisen jälkeen jäänyt alle viisi hehtaaria maatalousmaata ja maatalousyrittäjä olisi voinut vakuuttaa itsensä 1 momentin mukaan, 10 §:n mukainen vakuutus voidaan pitää voimassa siihen ajankohtaan saakka, josta 1 momentissa tarkoitettu vakuutus on mahdollista myöntää.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettua vakuutusta ei myönnetä takautuvasti. Maatalousyrittäjä, joka vakuutetaan 1—3 momentin perusteella, ei liitetä maatalousyrittäjien ryhmähenkivakuutukseen.

Työtulo

14 §

Työtulon vahvistaminen ja tarkistaminen

Maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa vakuutuksen alkaessa maatalousyrittäjälle vuotuisen työtulon. Maatalousyrittäjälle vahvistetaan se työtulo, jonka voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti vastaavan hänen työpanostaan tämän lain piiriin kuuluvassa toiminnassa.

Jos työtuloon vaikuttavat seikat myöhemmin olennaisesti muuttuvat, se tarkistetaan hakemuksesta. Eläkelaitos voi myös omasta aloitteestaan tarkistaa työtulon. Työtuloa ei saa muuttaa takautuvasti.

15 §

Viljelmän työtulo

Maatilataloudessa viljelmän vuotuinen työtulo on viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan perusteella määriteltyjen vuotuisten työtulojen yhteismäärä.

16 §

Viljellyn maatalousmaan työtulo

Viljellyn maatalousmaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

	euroa
ensimmäisiltä 12 hehtaarilta	1175,30
seuraavilta 10 hehtaarilta	477,48
seuraavilta 10 hehtaarilta	321,34
seuraavilta 30 hehtaarilta	101,00
lopuilta hehtaareilta	18,34

Työtulon normaalialue on enintään 130 prosenttia ja vähintään 85 prosenttia perustyötulosta. Jos maatilatalouden harjoittajia, joille työtuloa määritellään, on yksi, ovat sanotut prosenttiluvut 115 ja 70.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo on maatilatalouden harjoittajien 2 momentissa tarkoitettua normaalialueelta esittämä työtulo. Jos sanottua työtuloa ei esitetä tai esitetty määrä on ilmeisessä ristiriidassa viljelmän tosiasiallisten olosuhteiden kanssa, työtulo on perustyötulo suuruinen.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo voidaan vahvistaa 1—3 momentin säännöksistä poiketen korkeammaksi tai alemmaksi, jos viljely- tai muu tuotantotapa, viljelmällä työhön osallistuvien maatilatalouden harjoittajien tai heidän perheenjäsentensä tai viljelmälle palkattujen työntekijöiden määrä, viljelmän tuottavuus tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

17 §

Kasvullisen metsämaan työtulo

Kasvullisen metsämaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

	euroa
Etelä-Suomessa ensimmäisiltä 120 hehtaarilta	45,86
seuraavilta 280 hehtaarilta	22,93
Keski-Suomessa ensimmäisiltä 150 hehtaarilta	36,69
seuraavilta 350 hehtaarilta	18,34
Pohjois-Suomessa ensimmäisiltä 200 hehtaarilta	27,52
seuraavilta 500 hehtaarilta	13,76

Kasvullisen metsämaan työtulo määritellään 1 momentissa tarkoitettua perustyötuloa suuremmaksi, jos maatilatalouden harjoittaja osallistuu tavanomaista suuremmassa määrin metsän hakkuutöihin, on erikoistunut metsätalouden harjoittamiseen, panostaa tavanomaista enemmän metsänhoitoon, jos maatilatalouden harjoittajan työpanos viljelmän metsätaloudessa muuten on tavanomaista suurempi tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

Työtulo määritellään 1 momentissa tarkoitettua perustyötuloa pienemmäksi, jos metsän hoitotyöt on sopimuksella tai muuten annettu muiden tehtäviksi, maatilatalouden harjoittaja tekee työtä metsässä epäsäännöllisesti, maatilatalouden harjoittaja asuu kaukana tilalta, metsä sijaintinsa vuoksi on erittäin huonotuottoinen tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

18 §

Viljelmän työtulon jako

Avio- tai avopuolisoiden yhteisestä työtulosta katsotaan kummallekin puolisolle kuuluvan yksi kolmasosa. Muilta osin työtulo jaetaan heidän kesken siten kuin he ovat esittäneet tai jos esitystä ei ole tehty, kummallekin tasan. Erityi-

sestä syystä työtulon voi jakaa puolisoiden kesken toisin. Viljelmän työtulo jaetaan muiden maatilatalouden harjoittajien kuin puolisoiden kesken siinä suhteessa kuin he osallistuvat työhön viljelmällä.

19 §

Maatalousyrittäjän perheenjäsenen työtulo

Maatilatalouden työhön osallistuvan maatalousyrittäjän perheenjäsenen työtulona pidetään hänelle maksettavaa palkkaa.

20 §

Poronomistajan työtulo

Poronomistajan vuotuinen työtulo on 22,06 euroa hänen omistamaltaan poronhoitolain (848/1990) 5 §:ssä tarkoitettulta lukuporolta lisättynä 44,11 eurolla jokaiselta hänen työpäivältään tämän lain piiriin kuuluvassa poronhoitotyössä. Poronomistajan työtuloon lisätään palkkiot hänen poronhoitolaissa tarkoitettuna paliskunnan poroisäntänä tai paliskunnan rahastonhoitajana tekemästään työstä.

21 §

Työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkkeellä olevan maatalousyrittäjän työtulo

Työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetun maatalousyrittäjän työtuloksi vahvistetaan eläketapahtumasta alkaen työtulo, joka vastaa hänen tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoimintaansa.

Osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtulo on puolet tämän lain 36 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vakiintuneesta työtulosta, jos maatalousyrittäjä tämän lain mukaisella osa-aikaeläkkeellä ollessaan jatkaa maatalousyrittäjätoimintaa.

4 luku

Vakuutusmaksut

22 §

Työeläkevakuutusmaksu

Tämän lain mukaisen eläketurvan kustantamiseksi maatalousyrittäjä on velvollinen suorittamaan työtulon perusteella lasketun työeläkevakuutusmaksun.

Työeläkevakuutusmaksu on alennetun prosentin mukainen siltä osin kuin työtulo on enintään 19 282,24 euroa, väliprocentin mukainen siltä osin kuin työtulo ylittää 19 282,24 euroa, mutta on enintään 30 300,71 euroa, ja perusprosentin mukainen työtulon 30 300,71 euroa ylittävältä osalta. Työeläkevakuutusmaksun eräpäivistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella vuosittain työeläkevakuutusmaksun perusprosentin, joka on sama kuin se prosenttimäärä, jonka voidaan arvioida vastaavan työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen keskimääräistä työeläkevakuutusmaksua prosentteina palkoista, kun sanotun lain 153 §:ssä tarkoitettua 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden korotetun työeläkevakuutusmaksun osuutta ei oteta huomioon.

Maatalousyrittäjän 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien työeläkevakuutusmaksun perusprosentiksi vahvistetaan kuitenkin 3 momentissa tarkoitettu perusprosentti lisättynä yhtä monella prosenttiyksiköllä kuin työntekijän eläkelain 153 §:ssä tarkoitettu 53 vuotta täyttäneiden eläkemaksu ylittää sitä nuorempien eläkemaksun.

Alennettu prosentti on 49 prosenttia työeläkevakuutusmaksun perusprosentista. Väliprosentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,51-kertaisen työtulon ja 964,13 euron summa jaetaan 10 798,13 eurolla. Väliprosenttia laskettaessa työtulo otetaan huomioon enintään 30 300,71 euroon saakka.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä työeläkevakuutusmaksun tarkemmat laskentaperusteet.

Sen estämättä, mitä 3—5 momentissa säädetään, työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen keskimääräisessä työeläkevakuutusmaksussa ei oteta huomioon työntekijän eläkelain 181 §:n mukaisten kulujen rahoittamista varten perittäviä työeläkevakuutusmaksun osia, kun työeläkevakuutusmaksun perusprosenttia vahvistetaan.

23 §

Ryhmähenkivakuutusmaksu

Maatalousyrittäjä, jota tarkoitetaan 10 §:ssä, on velvollinen ryhmähenkivakuutusta varten suorittamaan vakuutusmaksun, jonka perusteet sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä. Maksu lasketaan vuotuisena tasamaksuna siten, että maksujen yhteismäärän tulee kattaa kaksi kolmannesta ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista. Tässä pykälässä tarkoitettuihin vakuutusmaksuihin sovelletaan muuten soveltuvin osin, mitä 22 §:n mukaisista työeläkevakuutusmaksuista säädetään.

24 §

Laiminlyöntikorotus

Eläkelaitos voi määrätä maatalousyrittäjälle enintään kaksinkertaiseksi korotetun, kohtuullisena pidettävän työeläkevakuutusmaksun, jos maatalousyrittäjä ei ota vakuutusta kuuden kuukauden kuluessa vakuuttamisvelvollisuuden alkamisesta lukien.

Korotettua työeläkevakuutusmaksua määrätessä laiminlyönnin ajalta huomioon otetaan laiminlyöntiajan pituus, laiminlyönnin toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat laiminlyönnin moitittavuuden arviointiin liittyvät seikat. Eläkelaitoksen on annettava maatalousyrittäjälle tämän pyynnöstä valituskelpoinen päätös korotetusta työeläkevakuutusmaksusta.

25 §

Työeläkevakuutusmaksun viivästyskorko

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt työeläkevakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

26 §

Maatalousyrittäjän vastuu työeläkevakuutusmaksusta

Maatalousyrittäjä vastaa henkilökohtaisesti tässä laissa tarkoitettua työeläkevakuutusmaksusta.

Edellä 3 §:n 1 momentin 1—3 tai 6 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä vastaa samassa yrityksessä vakuutetun avio- tai avopuolisonsa ja perheenjäsenensä työeläkevakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan. Tässä tarkoitettua vastuuta toisen henkilön työeläkevakuutusmaksuista ei kuitenkaan ole sellaisella 3 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä, joka ei harjoita maatalousyrittäjätoimintaa omistus- tai vuokraoikeuden perusteella hallitsemassaan yrityksessä.

Jos tämän lain mukaista maatalousyrittäjätoimintaa harjoitetaan yhtymänä, avoimena yhtiönä, kommandiittiyhtiönä, osakeyhtiönä tai osuuskuntana, myös se vastaa tähän toimintaan perustuvista osakkaitensa työeläkevakuutusmaksuista niin kuin omasta velastaan.

Eläkelaitoksen on pyydettyessä annettava 2 ja 3 momentissa tarkoitettulle henkilölle, yhtymälle, avoimelle yhtiölle, kommandiittiyhtiölle, osakeyhtiölle ja osuuskunnalle 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun vastuuseen vaikuttavat tiedot.

27 §

Työeläkevakuutusmaksun perinnän keskeyttäminen

Jos maatalousyrittäjä hakee muutosta tämän lain perusteella annettuun päätökseen, eläkelai-

tos voi keskeyttää työeläkevakuutusmaksun perinnän, kunnes muutoksenhaku on käsitelty, jos muutoksenhakuelimen ratkaisulla voi olla vaikutusta työeläkevakuutusmaksuun. Jos maatalousyrittäjä hakee eläkettä, eläkelaitos voi niinkään keskeyttää työeläkevakuutusmaksun perinnän, kunnes eläkehakemus on ratkaistu, jos ratkaisulla voi olla vaikutusta työeläkevakuutusmaksuun.

28 §

Työeläkevakuutusmaksun ulosottokelpoisuus

Eläkelaitoksen tämän lain perusteella määräämä työeläkevakuutusmaksu ja 12 §:n 4 momentissa sekä 24 §:ssä tarkoitettu korotettu työeläkevakuutusmaksu saadaan viivästyskorkoineen ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

29 §

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Työeläkevakuutusmaksu on perittävä maatalousyrittäjältä tai 26 §:ssä tarkoitettulta muulta maksuvelvolliselta viimeistään maksuunpanovuotta välittömästi seuraavien viiden kalenterivuoden kuluessa. Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole sanotun ajan kuluessa maksettu, työeläkevakuutusmaksu on vanhentunut.

30 §

Aiheettomasti maksetun työeläkevakuutusmaksun palautuksen vanhentuminen

Aiheettomasti maksetun työeläkevakuutusmaksun palautus vanhentuu viiden vuoden kulluttua työeläkevakuutusmaksun maksupäivästä lukien, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaise-

misesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

III OSA

ELÄKKEITÄ, KUNTOUTUSTA JA RYHMÄHENKIVAKUUTUSTA SEKÄ NIIDEN TOIMEENPANOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

5 luku

Eläke- ja kuntoutusetuudet sekä ryhmähenkivakuutuskorvaus*Vanhuuseläke*

31 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Maatalousyrittäjällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, varhennetulle vanhuuseläkkeelle 62 vuotta täytettyään tai lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen. Maatalousyrittäjällä on oikeus saada vanhuuseläkettä siitä riippumatta, jatkaako hän tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoimintaansa.

Jos maatalousyrittäjä jää merimieseläkelain (/) mukaiselle vanhuuseläkkeelle ennen 62 vuoden ikää, hänellä on oikeus jäädä tässä laissa tarkoitettulle vanhuuseläkkeelle merimieseläkelaisissa tarkoitettussa eläkeiässä. Tällöin tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muunnetaan vakuutusmatemaattisesti vastaamaan maatalousyrittäjän eläkkeellesiirtymisikää. Tarkemmat säännökset eläkkeen määrän muuntamisesta ja muuntamisessa käytettävistä kertoimista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

32 §

Vanhuuseläkkeen määrä

Jos vanhuuseläke alkaa 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, vanhuuseläkkeen määrä on eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä ansaittu eläke.

Vanhuuseläkettä varhennettaessa eläkettä vähennetään pysyvästi 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä varhennetaan ennen 63 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alkua (*varhennusvähennys*). Varhennusvähennys lasketaan eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä ansaitusta eläkkeestä.

Varhennusvähennystä ei tehdä, jos maatalousyrittäjällä on muun työeläkelain perusteella oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 momentissa säädetyn työttömyyspäivärahan lisäpäiväoikeuden vuoksi.

Vanhuuseläkettä lykättäessä eläkettä korotetaan 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkkeen alkamisajankohdasta lykätään myöhemmäksi 68 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta (*lykkäyskorotus*). Lykkäyskorotus lasketaan 68 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun mennessä ansaitusta eläkkeestä.

33 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien, jona eläkettä on haettu. Eläke myönnetään takautuvasti enintään eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kolmelta kuukaudelta tai pätevistä syistä tätä pidemmältä ajalta. Eläkkeen takautuva myöntäminen edellyttää, että maatalousyrittäjän tässä laissa tarkoitettu vakuutus on päättynyt ennen eläkkeen alkamista.

Vanhuuseläkkeen aikana harjoitetusta maatalousyrittäjätoiminnasta 13 §:ssä tarkoitettua vakuutuksen perusteella kertynyt eläke myönnetään hakemuksesta aikaisintaan 68 vuoden iän

täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

34 §

Vanhuuseläkkeen lakkauttaminen

Maatalousyrittäjä voi hakea vanhuuseläkkeensä lakkauttamista, jos hänelle on myönnetty kuntoutustuki sellaisen määräaikaisen työkyvyttömyyden perusteella, jonka on kuntoutustukea myönnettäessä arvioitu jatkuvan sen jälkeen, kun maatalousyrittäjä täyttää 63 vuotta. Vanhuuseläkkeen lakkauttamista on haettava kuukauden kuluessa arvioidun työkyvyttömyyden päättymisestä lukien ja vanhuuseläke lakkautetaan arvioidun työkyvyttömyyden päättymiseen.

Osa-aikaeläke

35 §

Osa-aikaeläkkeeseen liittyviä käsitteitä

Osa-aikaeläkeoikeutta ratkaistaessa tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ansiotyöllä* työeläkelakien perusteella vakuutettavaa työskentelyä;

2) *kokoaikatyöllä* tämän lain mukaan vakuutettua maatalousyrittäjätoimintaa, jonka vahvistettu työtulo on vähintään 5 504,14 euroa vuodessa.

Jäljempänä 36, 37 ja 40 §:ssä mainitulla osa-aikatyöllä tarkoitetaan työeläkelakien perusteella vakuutettavaa työtä, jota maatalousyrittäjä tekee osa-aikaeläkkeellä ollessaan. Tällaiseen osa-aikatyöhön rinnastetaan osa-aikatyö, jota tehdään EU- tai ETA-maassa.

Jäljempänä 36 §:n 5 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitettua vakiintuneella ansiolla tarkoitetaan sitä työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansiota, jonka perusteella maatalousyrittäjän työkyvyttömyyseläke laskettaisiin, jos maatalousyrittäjä osa-aikaeläkkeen alkamishetkellä olisi tullut työkyvyttömäksi.

36 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 58—67-vuotiaalla maatalousyrittäjällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

1) hän on osa-aikaeläkkeen alkamista välittömästi edeltäneiden 18 kuukauden aikana ollut työeläkelakien mukaisessa kokoaikatyössä vähintään 12 kuukautta;

2) hänellä on osa-aikaeläkkeen alkamista välittömästi edeltäneiden 15 kalenterivuoden aikana työeläkelakien tai niihin rinnastettavien lakien alaisia työansioita vähintään lukua 60 vastaava määrä; mainittu määrä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden työansiot 41,89 euron 25-kertaisella määrällä, pyöristämällä näin saatu osamäärä alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12, ja laskemalla eri vuosien osamäärät yhteen;

3) hän ei saa muuta omaan työskentelyyn perustuvaa lakisääteistä eläkettä tai vastaavaa ulkomaista tai kansainvälisen järjestön tai Euroopan yhteisöjen toimielimen palvelukseen perustuvaa etuutta; ja

4) hänellä ei ole tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoiminnan päättymisen jälkeen julkisten alojen työeläkelaeissa tarkoitetun kokonaispalvelun perusteella oikeutta mainituissa laeissa tarkoitettuun osa-aikaeläkkeeseen.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun työhön rinnastetaan työ EU- tai ETA-maassa.

Jos maatalousyrittäjä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun 18 kuukauden aikana saanut sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua päivärahaa, tätä 18 kuukauden aikaa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään kuusi kuukautta.

Osa-aikaeläkkeen edellyttämä osa-aikatyö täyttyy, jos:

1) maatalousyrittäjä lopettaa tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoimintansa kokonaan tai puolittaa välittömästi ennen osa-aika-

eläkkeen alkamista olleen, vähintään neljä kuukautta jatkuneen yhdenjaksoisen maatalousyrittäjätoiminnan keskimääräisen työtulon; tällöin työtulo otetaan huomioon täysiltä kalenterikuukausilta osa-aikaeläkkeen alkamisvuodelta ja välittömästi sitä edeltävän enintään 60 kuukauden ajalta;

2) hänen jatkaessaan maatalousyrittäjätoimintaansa jäljellä oleva työtulo on vähintään 2 752,07 euroa;

3) hän esittää eläkelaitokselle riittävän selvityksen työpanoksensa vähentymisestä; ja

4) hän ei ole yhtäjaksoisesti työstä poissa kuutta viikkoa pidempää aikaa; tähän poissaoloaikaan ei lueta aikaa, jolta maatalousyrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa tarkoitettua päivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettua päivärahaa siltä osin kuin maatalousyrittäjä on saanut mainittuja päivärahoja yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

Jos maatalousyrittäjä lopettaa tai puolittaa tässä laissa tarkoitetun maatalousyrittäjätoiminnan 4 momentin 1 kohdan mukaisesti, osa-aikatyötä koskeva edellytys täyttyy, jos hänen työeläkelaeissa tarkoitetut osa-aikatyöstä saamansa työansiot ovat 35—70 prosenttia vakiintuneesta ansiosta ja työajassa ja työpanoksessa on tapahtunut vastaava muutos.

37 §

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläkkeen määrä on 50 prosenttia työeläkelakien alaisuuteen kuuluneen vakiintuneen ansion ja työeläkelakien alaisen osa-aikatyön ansion erotuksesta (*ansion alenema*).

Jos maatalousyrittäjä on ennen osa-aikatyötä ollut samanaikaisesti muussa työeläkelaiissa tarkoitettussa ansiotyössä, osa-aikaeläkkeen määrä on 50 prosenttia näiden kaikkien töiden vakiintuneen ansion ja osa-aikatyön ansion erotuksesta. Tällaisesta osa-aikaeläkkeestä tämän lain mukaisen osa-aikaeläkkeen osuus on yhtä suuri kuin tässä laissa tarkoitetun kokonaistyötulon osuus on vakiintuneessa ansiossa huomioon ote-

tuista, niissä laeissa tarkoitetuista työansioista, joiden perusteella osa-aikaeläke myönnetään.

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on kuitenkin 75 prosenttia maatalousyrittäjälle osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä karttuneista, työeläkelakien mukaisista eläkkeistä ja valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella karttuneesta etuudesta. Jos eläkkeestä on vähennettävä ensisijainen etuus, osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä lasketaan näin vähennetystä eläkkeestä. Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä tarkistetaan, jos osa-aikaeläkkeen saajalle myönnetään ensisijainen etuus tai tällaisen etuuden määrä muuttuu.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuun eläkkeeseen rinnastetaan eläke, joka maatalousyrittäjälle on karttunut EU- tai ETA -maassa tai Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen solmineessa maassa.

Jos maatalousyrittäjällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työeläkelain mukaan ja 3 momentissa mainittu 75 prosentin enimmäismäärä vähentää osa-aikaeläkkeen määrää, vähennys tehdään näiden lakien kesken vakiintuneessa ansiossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

38 §

Osa-aikaeläkkeen alkaminen

Osa-aikaeläke alkaa sitä seuraavan kuukauden alusta lukien, jona maatalousyrittäjä täyttää 36 §:ssä tarkoitettut edellytykset, kuitenkin aikaisintaan hakemista seuraavan kuukauden alusta. Osa-aikaeläkettä ei myönnetä takautuvasti.

39 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) maatalousyrittäjä- tai muun yrittäjätoiminnan taikka työsuhteen päättymisestä tai uuden alkamisesta;

2) muutoksista maatalous- tai muussa yrittäjätoiminnassa;

3) uuden työeläkkeen tai vastaavan ulkomailta myönnetyn etuuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon mittaisesta työn keskeytyksestä, ei kuitenkaan, jos keskeytys johtuu sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettua päivärahaa enintään 12 kuukauden ajalta; ja

5) ensisijaisen etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta.

Työsuhteessa oleva osa-aikaeläkkeen saaja on lisäksi velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

1) työaikajärjestelyjensä muutoksista;

2) muista kuin työehtosopimusten mukaisista palkan tarkistuksista; ja

3) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, ellei poissaolo johdu 1 momentin 4 kohdassa mainituista syistä tai siitä, että hän saa sairausajan palkkaa.

40 §

Osa-aikaeläkkeen tarkistaminen

Osa-aikaeläkkeen määrä tarkistetaan, jos:

1) osa-aikaeläkkeen saajan osa-aikatyön aikaisissa työansioissa on tapahtunut pysyvä muutos, joka olennaisesti poikkeaa yleisestä palkkakehityksestä; tai

2) osa-aikaeläkkeen saaja saa oikeuden osa-aikaeläkkeeseen sellaisen työeläkelain mukaan, jonka perusteella hänellä ei aiemmin ole ollut oikeutta osa-aikaeläkkeeseen.

Tarkistaminen tehdään muutosta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien tai, jos muutos tapahtuu kalenterikuukauden ensimmäisenä päivänä, tästä päivästä lukien.

Kun osa-aikaeläkkeen määrä tarkistetaan, vakiintuneena ansiotulona pidetään ansiotuloa, joka oli perusteena osa-aikaeläkettä ensimmäisen kerran määrättäessä.

41 §

Osa-aikaeläkkeen muuttuminen

Tätä lakia toimeenpantaessa osa-aikaeläkkeeseen sovelletaan lisäksi, mitä:

1) työntekijän eläkelain 21 §:ssä säädetään osa-aikaeläkkeen keskeyttämisestä;

2) työntekijän eläkelain 22 §:ssä säädetään osa-aikaeläkkeen lakkauttamisesta ja uudelleen alkamisesta;

3) työntekijän eläkelain 23 §:ssä säädetään työkyvyttömyyseläkkeestä osa-aikaeläkkeen jälkeen; ja

4) työntekijän eläkelain 24 §:ssä säädetään osa-aikaeläkkeen muuttumisesta vanhuuseläkkeeksi.

Työeläkekuntoutus

42 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Alle 63-vuotiaalla maatalousyrittäjällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

1) asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma todennäköisesti aiheuttaa sellaisen uhan, että hän tulee työkyvyttömäksi 47 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla;

2) hänellä on työskentelystä saatuja ansioita siten, että hänen 76 §:ssä tarkoitettujen tulevan ajan ansiensa ovat vähintään 25 133,40 euroa; ja

3) hänellä ei ole oikeutta kuntoutukseen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon maatalousyrittäjän ikä, ammatti, aikaisempi toiminta, koulutus, vakiintuminen työelämään sekä se, johtaako haettu ammatillinen kuntoutus todennäköisesti maatalousyrittäjän terveydentilalle sopivassa työssä jatkamiseen tai työhön palaamiseen. Lisäksi tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon, lykkääkö ammatillinen kuntoutus maatalousyrittäjän eläkkeelle jäämistä.

Työkyvyttömyyden uhkalla tarkoitetaan tilannetta, jossa on todennäköistä, että maatalousyrittäjälle lähivuosina ilman ammatillista kuntoutusta tulisi myönnettäväksi täysi tai osatyökyvyttömyyseläke, vaikka hoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen toteutuksen mahdollisuudet otetaan huomioon.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tulevan ajan ansiot määräytyvät samoin kuin silloin, jos maatalousyrittäjä olisi tullut työkyvyttömäksi kuntoutushakemuksen tullessa vireille. Ansioita määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon palkattomilta ajoilta saatujen etuuksien perusteena olevia tuloja tai työntekijän eläkelain 76 §:n 4 momentissa tarkoitettuja tuloja.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaisen maatalousyrittäjän kuntoutukseen, joka on 47 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla työkyvytön. Tällöin tulevan ajan ansiot määräytyvät samoin kuin hänen työkyvyttömyyseläkkeessään.

43 §

Ammatillisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutussuunnitelma

Ammatillisella kuntoutuksella tarkoitetaan työkokeilua, työhön valmennusta, työhön tai ammattiin johtavaa koulutusta ja tukea elinkeinoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen. Maatalousyrittäjälle voidaan korvata ammatillisesta kuntoutuksesta aiheutuvat välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset.

Ennen ammatillisen kuntoutuksen käynnistämistä maatalousyrittäjällä on oltava suunnitelma ammatillisesta kuntoutuksesta (*kuntoutussuunnitelma*), jonka laatimista eläkelaitos voi tukea.

44 §

Ennakkopäätös oikeudesta työeläkekuntoutukseen

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täytyvätkö työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Ennakkopäätös on

eläkelaitosta sitova, jos maatalousyrittäjä toimittaa eläkelaitokselle kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

45 §

Kuntoutusta koskevat muut säännökset ja kuntoutuksen ajalta maksettavat etuudet

Tätä lakia toimeenpantaessa kuntoutukseen sovelletaan, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 28 §:ssä säädetään kuntoutusrahasta;
- 2) työntekijän eläkelain 29 §:ssä säädetään osakuntoutusrahasta;
- 3) työntekijän eläkelain 30 §:ssä säädetään työkyvyttömyyseläkkeensaajan kuntoutuskorotuksesta;
- 4) työntekijän eläkelain 31 §:ssä säädetään kuntoutusavustuksesta;
- 5) työntekijän eläkelain 32 §:ssä säädetään kuntoutusrahan tai työkyvyttömyyseläkkeensaajan kuntoutuskorotuksen lakkauttamisesta; ja
- 6) työntekijän eläkelain 33 §:ssä säädetään eläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta.

Mitä tässä laissa säädetään työkyvyttömyyseläkkeen hakemisesta, määräytymisestä entisin perustein, kertakorotuksesta, palkka- ja hintatason muutosten huomioon ottamisesta, ensisijaisen etuuksien vähentämisestä, maksamisesta, työkyvyttömyyseläkkeen tarkistamisesta ja määrän muuttamisesta, viivästyskorotuksesta, takaisinperinnästä, tietojen antamisesta ja saamisesta, muutoksenhausta ja työkyvyttömyyseläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuudesta, koskee kuntoutusrahaa ja kuntoutuskorotusta sekä niiden saajaa, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Kuntoutusraha ja -korotus voidaan maksaa myös kuukautta lyhyemmältä ajalta. Sairausvakuutuslaissa tarkoitettu ensisijaisuusaika ei vaikuta kuntoutusrahan alkamisaikaan. Kuntoutusraha-ajalta ei kartu eläkettä 71 §:n mukaisesti eikä kuntoutusetuuksia oteta perhe-eläkkeen perusteeksi. Kuntoutusraha-ajan aikaisesta työs-

kentelystä karttuu uutta eläkettä 68 §:n mukaisesti.

46 §

Kuntoutusavustus työllistymisen tukemiseksi

Kuntoutusrahaa saaneelle voidaan maksaa enintään kuudelta kuukaudelta kuntoutusavustusta, jos tämä on hänen työllistymisensä kannalta erityisen tarpeellista. Tällöin kuntoutusavustus määritellään kertasuorituksena ja se maksetaan yhdessä tai useammassa erässä. Kuntoutusavustusta ei kuitenkaan makseta ajalta, jolta maatalousyrittäjällä on oikeus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen.

Työkyvyttömyyseläke

47 §

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänen työkykynsä arvioidaan olevan heikentynyt sairauden, vian tai vamman vuoksi vähintään kahdella viidesosalla yhtäjaksoisesti ainakin vuoden ajan. Työkyvyttömyyseläke myönnetään täytenä eläkkeenä, jos maatalousyrittäjän työkyky on heikentynyt vähintään kolmella viidesosalla. Muussa tapauksessa työkyvyttömyyseläke myönnetään osatyökyvyttömyyseläkkeenä.

Työkyvyn heikentymistä arvioitaessa otetaan huomioon maatalousyrittäjän jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja sellaisella saatavissa olevalla työllä, jota maatalousyrittäjän voidaan kohtuudella edellyttää tekevän. Tällöin otetaan huomioon myös maatalousyrittäjän koulutus, aikaisempi toiminta, ikä, asuinpaikka ja muut näihin rinnastettavat seikat.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, arvioitaessa 60 vuotta täyttäneen maatalousyrittäjän oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen painotetaan työkyvyttömyyden ammatillista luonnetta.

48 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

1) valtion eläkelain (/2006) 35 §:n 1 momentin 2 kohdan;

2) kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 2 kohdan;

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

4) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten perusteella.

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen myös silloin, kun hänen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen eläkkeensä määrä kuukaudessa on enintään 688,02 euroa ja hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke palvelussuhteen kestäessä alkaneen työkyvyttömyyden perustella:

1) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan;

2) kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan;

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

4) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten mukaan.

49 §

Ennakkopäätös oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 47 §:n 1 momentissa tarkoitetut osatyökyvyttömyyseläkkeen saa-

misen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa se eläkelaitos, joka olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen, jos maatalousyrittäjä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

Ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai maatalousyrittäjän ja eläkelaitoksen sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

50 §

Työkyvyttömyyseläkeasian käsittely

Ennen kuin eläkelaitos tekee päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä, sen on varmistettava, että maatalousyrittäjän mahdollisuudet kuntoutukseen on selvitetty.

Jos työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkekuntoutusta koskeva hakemus hylätään, eläkelaitoksen on huolehdittava siitä, että hakija ohjataan kuntoutukseen siten kuin työntekijän eläkelain 53 §:ssä säädetään.

Eläkelaitoksen asiantuntijalääkärin on osallistuttava asioiden valmisteluun eläkelaitoksessa siten kuin työntekijän eläkelain 40 §:ssä säädetään.

51 §

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrä on eläketapahtumavuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä ansaitun eläkkeen ja 70 §:ssä tarkoitetun tulevan ajan eläkeosan yhteismäärä. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä.

52 §

Työkyvyttömyyseläkkeen alkaminen

Täysi työkyvyttömyyseläke alkaa aikaisintaan sairausvakuutuslain 12 luvun 3 §:ssä tarkoitettua sairauspäivärahan ensisijaisuusajan päätymistä seuraavan kuukauden alusta.

Täysi työkyvyttömyyseläke alkaa kuitenkin työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta:

1) jos eläkehakemus on tehty ennen kuin Kansaneläkelaitos on vahvistanut sairauspäivärahan ensisijaisuusajan ja eläkehakemuksen tekemistä seuraavan toisen kalenterikuukauden loppuun mennessä ei ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa sairauspäivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan; tai

2) jos työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan kohdistuva sairauspäiväraha-hakemus on hylätty eikä maatalousyrittäjälle ole myönnetty hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukaudelta yhdenjaksoisesti maksettavaa sairauspäivärahaa.

Jos maatalousyrittäjällä on oikeus saada sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta, se otetaan huomioon täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamisaikaa määrättäessä samalla tavalla kuin sairausvakuutuslaissa tarkoitettu sairauspäiväraha, kuitenkin enintään sairausvakuutuslaissa tarkoitettuun enimmäissuoritusajakaan saakka.

Osatyökyvyttömyyseläke alkaa eläketapahtumaa seuraavan kuukauden alusta.

53 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen takautuvalla ajalta

Työkyvyttömyyseläkettä ei makseta ilman pätevää syytä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemiskuukautta edeltäneeltä kuudelta kuukaudelta.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta maatalousyrittäjä on saanut työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa tarkoitettua kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti osatyökyvyttömyyseläkkeenä tai täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä 52 §:n 2 momentin mukaan, ja samalta ajalta on maksettu sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa, työkyvyttömyyseläkettä maksetaan tältä ajalta päivärahan määrän ylittävä osa.

54 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kestoajaksi

Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai kuntoutustukena määräajaksi.

Jos maatalousyrittäjän työkyky on heikentynyt määräajaisesti ainakin vuoden ajan, hänellä on oikeus saada kuntoutustukea työkykynsä palauttamiseksi niin pitkältä ajalta kuin hänen arvioidaan olevan työkyvytön tässä laissa tarkoitettulla tavalla.

Kuntoutustukea myönnettäessä eläkelaitoksen on varmistettava, että maatalousyrittäjällä on laadittu hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Kuntoutustuki voidaan myöntää työkyvyttömälle maatalousyrittäjälle myös hoito- tai kuntoutussuunnitelman valmistelun ajaksi.

55 §

Työkyvyttömyyseläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuus

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta, maatalous- tai muun yrittäjätöiminnan tai muun ansiotyön aloittamisesta tai lisäämisestä ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

56 §

Selvitys työkyvyttömyyden jatkumisesta

Jos eläkelaitoksella on perusteltua syytä olettaa, että eläkkeensaajan työkyky on palautunut, eläkkeensaaja on velvollinen käymään eläkelaitoksen määräyksestä työkyvyttömyyden jatkumisen selvittämistä varten tutkittavana eläkelaitoksen nimeämän laillistetun lääkärin luona tai

eläkelaitoksen osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Eläkelaitoksen on tällöin korvattava tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

57 §

Työkyvyttömyyseläkeoikeuden tarkistaminen

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu, hänen oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeeseen tarkistetaan hänen hakemuksestaan tai eläkelaitoksen aloitteesta.

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyvyn muuttumista tai palautumista arvioitaessa otetaan huomioon maatalousyrittäjän työansioissa tai työpanoksessa tapahtuneet muutokset. Maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen aikana, jolloin hänen työansionsa ovat enemmän kuin 40 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltävästä vakiintuneesta keskiansiosta eikä osatyökyvyttömyyseläkkeeseen aikana, jolloin hänen työansionsa ovat enemmän kuin 60 prosenttia mainitusta keskiansiosta, ellei ansiorajan ylitys ole tilapäistä.

58 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen ja lakkaaminen

Tätä lakia toimeenpantaessa työkyvyttömyyseläkkeeseen sovelletaan, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 48 §:ssä säädetään eläkkeen määrän muuttamisesta;
- 2) työntekijän eläkelain 50 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä;
- 3) työntekijän eläkelain 51 §:ssä säädetään eläkkeen takautuvasta tarkistamisesta; ja
- 4) työntekijän eläkelain 52 §:ssä säädetään eläkkeen muuttumisesta vanhuuseläkkeeksi.

59 §

Työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttaminen

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky palautuu siinä määrin, ettei hän enää täytä elä-

keen saamisen edellytyksiä, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan työkyvyn palautumista seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai kuntoutustuki päättyy, eläkettä voidaan työhön paluun tukemiseksi jatkaa osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena kuntoutustukena vuotta lyhyemmältäkin ajalta.

Perhe-eläke

60 §

Perhe-eläke ja perhe-eläkkeen saajat

Edunjättäjä on maatalousyrittäjä, jolle on karttunut eläkettä tämän lain mukaan ja jonka kuoleman jälkeen maksetaan perhe-eläkettä edunsaajille siten kuin jäljempänä säädetään.

Edunsaaja on henkilö, jolla on oikeus saada perhe-eläkettä edunjättäjän kuoleman jälkeen. Edunsaajia ovat jäljempänä säädetyn edellytyksin leski, edunjättäjän sekä lesken lapset ja edunjättäjän entinen puoliso.

Perhe-eläke maksetaan leskeneläkkeenä ja lapseneläkkeenä.

Perhe-eläkkeeseen ei ole oikeutta henkilöllä, joka on rikoksella tahallisesti aiheuttanut edunjättäjän kuoleman.

61 §

Lesken eläkeoikeus

Leskellä on oikeus leskeneläkkeeseen, jos hän on solminut avioliiton edunjättäjän kanssa ennen kuin tämä oli täyttänyt 65 vuotta ja hänellä on tai on ollut yhteinen lapsi edunjättäjän kanssa.

Leskeneläkkeeseen on oikeus myös sellaisella leskellä, jonka avioliitto on solmittu ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta ja edunjättäjä 65 vuotta ja avioliitto oli jatkunut vähintään viisi vuotta, jos:

1) leski on edunjättäjän kuollessa täyttänyt 50 vuotta; tai

2) leski sai edunjättäjän kuollessa työeläkelain tai kansaneläkelain (347/1956) mukaista

työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut vähintään kolmen vuoden ajan.

Leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen 1 momentin mukaan, jos lapsi on annettu ottolapseksi perheen ulkopuolelle ennen edunjättäjän kuolemaa, eikä sellaisen edunjättäjän lapsen perusteella, jonka leski on ottanut ottolapsekseen edunjättäjän kuoltua.

Jos leskellä on aikaisemman avioliiton perusteella oikeus saada työeläkelain mukaista perhe-eläkettä, hänellä ei ole oikeutta uuteen perhe-eläkkeeseen.

62 §

Lapsen eläkeoikeus

Lapseneläkkeeseen on oikeus edunjättäjän kuollessa alle 18-vuotiaalla:

- 1) edunjättäjän lapsella; ja
- 2) lesken lapsella, joka asui edunjättäjän kuollessa tämän ja lesken kanssa samassa talouksessa.

Lapseneläke myönnetään ensisijaisesti oman vanhemman jälkeen. Lapseneläkkeeseen ei ole oikeutta useamman kuin kahden edunjättäjän jälkeen samanaikaisesti. Jos kahden edunjättäjän jälkeen lapseneläkettä saavalle lapselle myönnetään myöhemmin lapseneläke oman vanhemman jälkeen, muun edunjättäjän jälkeen ensiksi myönnetty lapseneläke lakkaa siitä ajankohdasta, josta oman vanhemman jälkeen myönnettävä lapseneläke alkaa.

63 §

Entisen puolison eläkeoikeus

Edunjättäjän entisellä puolisollla on oikeus leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai tuomion taikka sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen perusteella velvollinen määräjain maksamaan hänelle elatusapua. Entisestä puolisolsta ja hänen oikeudestaan leskeneläkkeeseen on voimassa, mitä leskestä ja lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen säädetään.

64 §

Perhe-eläkkeen alkaminen, maksaminen ja lakkaaminen

Tätä lakia toimeenpantaessa perhe-eläkkeeseen sovelletaan, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 58 §:ssä säädetään eläkkeen alkamisesta ja sen takautuvasta maksamisesta;
- 2) työntekijän eläkelain 60 §:ssä säädetään eläkkeen lakkaamisesta;
- 3) työntekijän eläkelain 61 §:ssä säädetään eläkkeen myöntämisestä määräajaksi; ja
- 4) työntekijän eläkelain 62 §:ssä säädetään leskeneläkkeen maksamisesta kertsuoritukse-na.

65 §

Ilmoitusvelvollisuus

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle solmimastaan avioliitosta.

Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän uudelle puolisollla, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta eläkelaitokselle.

Ryhmähenkivakuutus

66 §

Oikeus ryhmähenkivakuutuksen vakuutussummaan

Edellä 10 §:ssä tarkoitetun maatalousyrittäjän kuoleman jälkeen hänen edunsaajillaan on oikeus saada ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumma tämän lain mukaisesti. Edunsaajat ja vakuutussumman saamisen edellytykset sekä vakuutussumman suuruus ja sen suorittaminen määräytyvät 11 §:ssä tarkoitettujen ehtojen mukaisesti.

Jos Maatalousyrittäjien eläkelaitos on maksanut tämän lain mukaisen vakuutussumman ja sittemmin ilmenee, että edunsaajalla on oikeus suoritukseen muusta ryhmähenkivakuutuksesta,

edunsaajan oikeus suoritukseen siirtyy eläkelaitokselle tämän lain nojalla suoritettua korvausta vastaavalta osalta.

6 luku

Eläkkeen määräytyminen

Eläkkeen karttuminen

67 §

Eläkkeen karttuman perusteet

Eläkettä karttuu:

1) 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 68 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välisenä aikana tämän lain perusteella vakuutetun maatalousyrittäjätoiminnan kokonaistyötulosta;

2) palkattomilta ajoilta; ja

3) tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen ja osa-aikaeläkkeen ajalta.

Eläkkeeseen ei oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden kokonaistyötulo, jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin työntekijän eläkelain 66 §:ssä säädetään.

68 §

Eläkkeen karttuminen kokonaistyötulosta

Eläkettä karttuu eläkkeen perusteena olevasta kokonaistyötulosta:

1) 1,5 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona maatalousyrittäjä täyttää 53 vuotta;

2) 1,9 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona maatalousyrittäjä täyttää 53 vuotta, sen kalenterikuukauden loppuun, jona maatalousyrittäjä täyttää 63 vuotta;

3) 4,5 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona maatalousyrittäjä täyttää 63 vuotta sen kalenterikuukauden loppuun, jona maatalousyrittäjä täyttää 68 vuotta.

Kun 1 momentissa tarkoitettu karttumisprosentti muuttuu kalenterivuoden aikana, siltä kalenterivuodelta, jona maatalousyrittäjä täyttää

53 tai 63 vuotta, katsotaan ennen mainitun iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alkua saaduksi työtuloksi niin suuri osuus kalenterivuoden kokonaistyötulosta kuin ansiokuukausien määrä mainitun iän täyttämiskuukauden loppuun on ansiokuukausien määrästä kyseisenä vuonna. Tällöin ansiokuukaudeksi katsotaan kalenterikuukausi, jonka aikana vakuutus on voimassa.

Jos maatalousyrittäjä työskentelee muussa EU- tai ETA-maassa kuin Suomessa 53 vuotta täytettyään, teoreettiseen eläkkeeseen lisätään 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua karttumisprosentin ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua karttumisprosentin erotuksen perusteella laskettu erillinen lisä. Erillinen lisä lasketaan tämän lain perusteella vakuutetun maatalousyrittäjätoiminnan kokonaistyötulon perusteella.

69 §

Eläkkeen karttuminen eläkkeen aikana tehdystä työstä

Eläkettä karttuu 1,5 prosenttia tämän lain perusteella vakuutetun maatalousyrittäjätoiminnan kokonaistyötulosta ajalta, jolta maatalousyrittäjä saa työeläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai niitä vastaavaa ulkomailta maksettua eläkettä.

70 §

Eläkkeen karttuminen palkattomilta ajoilta ja eläkkeen määräytyminen tulevalta ajalta

Eläkettä karttuu 1,5 prosenttia maatalousyrittäjän kunakin kalenterivuonna palkattomalta ajalta saaman 74 §:ssä tarkoitettua etuuden perusteena olevasta tulosta.

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona maatalousyrittäjä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona maatalousyrittäjä täyttää 63 vuotta (*tuleva aika*). Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että maatalousyrittäjällä on työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa työkyvyttö-

myyden alkamisvuotta edeltäneen kymmenen kalenterivuoden aikana.

Tulevan ajan eläke on 76 §:n 1 momentissa tarkoitettuna tulevan ajan perusteena olevasta ansiosta:

1) 1,5 prosenttia vuodessa siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan tuleva aika 50 vuoden iän täyttymiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuodessa siltä osin kuin tuleva aika luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun väliseltä ajalta.

71 §

Eläkkeen karttuminen päättyneeltä työkyvyttömyyseläkejältä

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle maatalousyrittäjälle myöhemmin myönnetään vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella uusin perustein eläke, eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan myös aika, jona maatalousyrittäjä sai työkyvyttömyyseläkettä. Tältä ajalta eläkettä laskettaessa käytetään perusteena päättyneen työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan ansiota.

Edellä 1 momentin perusteella eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta työkyvyttömyyseläkkeen päättymiskuukauden loppuun työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan eläkkeen perusteena olevasta ansiosta:

1) 1,5 prosenttia vuodessa siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuodessa siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välinen aika.

Jos maatalousyrittäjä sai tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi muun työeläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, päättyneen työkyvyttömyyseläkkeen tämän lain mukainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus maatalousyrittäjän saamien työkyvyttömyyseläkkeiden tulevan ajan ansioista kuin tässä laissa tarkoitettuna kokonaistyötulon osuus on työeläkelaeissa tarkoitettujen ansioiden yh-

teismäärästä työntekijän eläkelain 76 ja 78 §:ssä tarkoitettuna tarkasteluajana.

Jos maatalousyrittäjä on saanut työkyvyttömyyseläkettä aiheettomasti, uutta eläkettä laskettaessa ei lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi tätä eläkkeellä oloaikaa.

72 §

Eläkkeen karttuminen osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeen ajalta

Osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdyn osa-aikatyön ansioista sekä osa-aikatyön aikaisilta palktomilta ajoilta saatujen työntekijän eläkelain 74 §:ssä tarkoitettujen etuuksien perusteena olevista tuloista karttuu eläkettä 68 §:n ja 70 §:n 1 momentin mukaisesti.

Osa-aikaeläkejältä karttuu vanhuuseläkettä 0,75 prosenttia vuodessa siitä 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuna ansion alenemasta, jonka perusteella maatalousyrittäjän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran laskettu.

Kun työkyvyttömyyseläke lasketaan osa-aikaeläkkeen aikana alkaneen työkyvyttömyyden perusteella, osa-aikaeläkejältä karttuu eläkettä 1,5 prosenttia ansion alenemasta. Jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuvaan eläkkeeseen luetaan mukaan myös tulevan ajan eläke, eläke lasketaan tulevalta ajalta 70 §:n 3 momentissa tarkoitettujen karttumisprosenttien mukaan myös ansion alenemasta.

Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo ja eläkkeeseen oikeuttavat etuudet

73 §

Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo

Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo lasketaan kullekin kalenterivuodelle erikseen. Eläkkeen perusteena oleva kokonaistyötulo on sanottuna vuonna voimassa olleiden maatalousyrittäjän vahvistettujen tulojen vakuutusajkojen mukaan painotettu keskimäärä. Maatalousyrittäjätoiminnan alkamis- ja päättymisvuote-

na kokonaistyötulo on maatalousyrittäjätoiminnan jatkumisaikaa vastaava osuus sanotun vuoden vuotuisesta työtulosta.

Jos maatalousyrittäjällä on maksamattomia työeläkevakuutusmaksuja, jotka eivät ole vanhentuneet, kokonaistyötulo tältä kalenterivuodelta on yhtä suuri kuin se työtulo, jonka perusteella maatalousyrittäjälle on määrätty työeläkevakuutusmaksut sanotulta kalenterivuodelta. Jos maksamattomat työeläkevakuutusmaksut ovat vanhentuneet, kokonaistyötulo saadaan kertomalla mainittu työtulo maatalousyrittäjän maksamien ja hänelle määrättyjen työeläkevakuutusmaksujen osamäärällä.

74 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palkattomat ajat

Palkattomat ajat oikeuttavat eläkkeeseen, jos maatalousyrittäjällä on ennen eläketapahtumavuoden alkua työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Tätä lakia toimeenpantaessa eläkkeeseen oikeuttaviin palkattomiin aikoihin sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 74 §:ssä säädetään. Jos maatalousyrittäjä on saanut aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuiskoulutustukea, eläkkeeseen oikeuttavana tulona otetaan kuitenkin huomioon 65 prosenttia 523,61 eurosta jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta maatalousyrittäjä on saanut mainittua tukea.

Jos eläkkeensaajalla on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työeläkelain mukaan, otetaan etuuksien perusteena olevat työ- ja ansiotulot huomioon vain kertaalleen.

75 §

Eläkeote ja sen tarkistaminen

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle lähetetään vuosittain eläkeote, jossa ilmoitetaan:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkeote sisältää 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettut tiedot viideltä tiedon lähettämivuotta edeltävältä kalenterivuodelta. Otteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä on vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä on vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaisissa säädettyjen tietojen lisäksi myös tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta.

Jos maatalousyrittäjä toteaa 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen toimittaneen eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin 2 momentissa tarkoitettulta viideltä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusai-ka, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa

vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen toimittanut eläkelaitos. Jos 3 ja 4 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrään vaikuttavat muut seikat

76 §

Tulevan ajan eläke

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot (*tulevan ajan ansio*) määrätään niiden työansioiden sekä tämän lain 74 §:ssä tarkoitettujen palkattomilta ajoilta saatujen etuuksien perusteena olevien tulojen perusteella, jotka maatalousyrittäjällä on ollut työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana (*tarkastelu aika*) ja siten kuin työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkemmin säädetään.

Tätä lakia toimeenpantaessa eläkkeeseen sovelletaan lisäksi, mitä:

1) työntekijän eläkelain 77 §:ssä säädetään lapsenhoitoajan vaikutuksesta tulevan ajan eläkkeeseen;

2) työntekijän eläkelain 78 §:ssä säädetään tulevan ajan eläkkeen määräytymisestä alle viiden vuoden ansioiden perusteella; ja

3) työntekijän eläkelain 79 §:ssä säädetään sanotun lain mukaisesta osuudesta tulevan ajan ansioista.

77 §

Eläkkeen myöntäminen entisin perustein ja eläkkeen kertakorotus

Tätä lakia toimeenpantaessa työkyvyttömyyseläkkeeseen sovelletaan, mitä:

1) työntekijän eläkelain 80 §:ssä säädetään eläkkeen myöntämisestä entisin perustein; ja

2) työntekijän eläkelain 81 §:ssä säädetään työkyvyttömyyseläkkeeseen myönnettävästä kertakorotuksesta.

Elinaikakerroin

78 §

Eläketurvan sopeuttaminen yleiseen eliniän muutokseen

Eläketurva sopeutetaan eliniän odotteen muutokseen siten, että eläke muunnetaan maatalousyrittäjän 62 vuoden iän täyttämivuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella vanhuuseläkkeen alkaessa.

Kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iässä, eläke tarkistetaan maatalousyrittäjän 62 vuoden iän täyttämivuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa elinaikakertoimen asetuksella siten kuin työntekijän eläkelain 83 §:ssä säädetään.

Perhe-eläkkeen määräytyminen

79 §

Perhe-eläkkeen peruste

Perhe-eläke määrätään edunjättäjän kuollessaan saaman tämän lain mukaisen vanhuuseläkkeen tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella. Kun perhe-eläkkeen perusteena on vanhuuseläke, se otetaan huomioon 78 §:ssä tarkoitettulla elinaikakertoimella muuntamattomana. Perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen lisätään edunjättäjän eläkkeellä ollessaan ansaitsema eläke.

Jos edunjättäjä ei kuollessaan saanut 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, perhe-eläkkeen perusteeksi lasketaan eläke, jota edunjättäjä olisi saanut, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi kuolinpäivänään.

Jos edunjättäjä oli kuollessaan työkyvyttömyyseläkkeellä, johon ei sisällynyt työntekijän eläkelain 81 §:ssä tarkoitettua kertakorotusta, perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä edunjättäjän työkyvyttömyyseläke ja sen perusteella myönnetty perhe-eläke yhdessä

ovat jatkuneet viisi kalenterivuotta. Jos edunjättäjä ei ollut kuollessaan eläkkeellä, kertakorotus lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä perhe-eläke on jatkunut viisi kalenterivuotta. Kertakorotusprosentti määrätään työntekijän eläkelain 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla sen mukaan, mikä edunjättäjän ikä olisi korotushetkellä.

80 §

Lesken ja entisen puolison eläkkeen sekä lapsen-eläkkeen määrä

Tämän lain mukaiseen lesken, entisen puolison ja lapsen eläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 85 ja 86 §:ssä säädetään eläkkeen määrästä.

81 §

Perhe-eläkkeen tarkistaminen

Perhe-eläkkeen määrä ja sen jakautuminen edunsaajien kesken tarkistetaan, kun edunsaajien lukumäärä muuttuu. Tarkistaminen tehdään muutosta seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Perhe-eläkkeen määrä tarkistetaan myös, kun perhe-eläkkeen perusteena olevaan työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään 79 §:n 3 momentissa tarkoitettu kertakorotus. Tällöin perhe-eläke tarkistetaan samasta ajankohdasta kuin kertakorotus lisätään.

82 §

Leskeneläkkeen vähentäminen

Lesken ansiotyön perusteella saamat työeläkelakien ja niihin rinnastettavien lakien mukaiset eläkkeet vähentävät leskeneläkettä. Leskeneläkettä vähennettäessä lesken saamat eläkkeet otetaan huomioon vähentämättä ensisijaisia etuuksia ja lesken saama osatyökyvyttömyyseläke otetaan huomioon täyden työkyvyttömyyseläkkeen määräisenä. Lisäksi leskeneläkettä vähennettäessä otetaan huomioon edellä mainittua eläkettä vastaava etuus, joka on maksettava les-

kelle ulkomailta tai Euroopan yhteisöjen toimielimen taikka kansainvälisen järjestön palveluksen perusteella.

Jos leski ei saa 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, lesken työeläkkeenä pidetään kuitenkin sitä laskennallista eläkettä, joka leskelle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinpäivänä (*lesken laskennallinen eläke*). Jos leski on työskennellyt ulkomailta tai Euroopan yhteisöjen toimieliimen tai kansainvälisen järjestön palveluksessa, lesken työeläkkeenä pidetään sitä laskennallista eläkettä, joka leskelle olisi myönnetty, jos hänen ulkomailta, Euroopan yhteisöjen toimieliimen tai kansainvälisen järjestön palvelukseen perustuvaan vakuutusajakaan luettava työskentelynsä olisi tämän lain alaista.

Jos eläkelaitos antaa lesken laskennallisen eläkkeen määrän julkisten alojen työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalle eläkelaitokselle julkisten alojen työeläkelakien mukaisen leskeneläkkeen määräämistä varten, leskellä on oikeus pyynnöstä saada eläkelaitokselta päätös laskennallisen eläkkeensä määrästä.

Tätä lakia toimeenpantaessa leskeneläkkeeseen sovelletaan lisäksi, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 89 §:ssä säädetään eläkkeen vähentämisen ajankohdasta;
- 2) työntekijän eläkelain 90 §:ssä säädetään eläkkeen vähennyksen perusteesta ja määrästä; ja
- 3) työntekijän eläkelain 91 §:ssä säädetään eläkkeen vähentämisestä erityistilanteissa.

Ensisijaisten etuuksien vähentäminen eläkkeestä

83 §

Eläkkeen määrään vaikuttavat etuudet sekä eläkelaitoksen takautumisoikeus

Tätä lakia toimeenpantaessa eläkkeeseen sovelletaan, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 92 §:ssä säädetään eläkkeestä vähennettävistä etuuksista;
- 2) työntekijän eläkelain 93 §:ssä säädetään ulkomailta saatavan etuuden vähentämisestä;

3) työntekijän eläkelain 94 §:ssä säädetään ensisijaisen etuuden muutoksen vaikutuksesta eläkkeen määrään; ja

4) työntekijän eläkelain 95 §:ssä säädetään takautumisoikeudesta.

Palkka- ja hintatason muutosten huomioon ottaminen

84 §

Ansiorajojen, rahamäärien ja kokonaistyötulon tarkistaminen palkkakertoimella

Tässä laissa tarkoitettut ansiorajat, rahamäärät ja rajamäärät tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella. Eläkettä laskettaessa kokonaistyötulot tarkistetaan palkkakertoimella eläkkeen alkamisvuoden tasoon.

Tässä laissa tarkoitettut ansiorajat, rahamäärät ja rajamäärät vastaavat 1 momentissa tarkoitettun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

85 §

Eläkkeiden indeksitarkistus

Maksussa oleva eläke tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä.

7 luku

Eläkkeen hakeminen ja päätökset

86 §

Eläkehakemus

Eläkettä on haettava eläkelaitokselta Eläketurvakeskuksen sitä varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Tarkemmat säännökset eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

87 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan terveydentilaselvitys

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava eläkelaitokselle terveydentilastaan laadittu lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Eläkelaitos voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Eläkelaitos voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon, jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai siihen on muu erityinen syy.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvollinen eläkelaitoksen osoituksesta käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana eläkelaitoksen nimeämän laillistetun lääkärin luona tai eläkelaitoksen osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista eläkelaitoksen käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Eläkelaitos on velvollinen korvaamaan työkyvyttömyyseläkkeen hakijalle 2 momentissa tarkoitettua tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

88 §

Eläkkeen hakeminen maatalousyrittäjän puolesta

Jos maatalousyrittäjä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioita iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, eläkelaitoksen hyväksymä maatalousyrittäjän lähiomainen tai maatalousyrittäjistä huolehtinut henkilö voi hakea maatalousyrittäjän puolesta eläkettä ja muutenkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

89 §

Eläkehakemuksen vireilletulo

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut työeläkelaeissa tarkoitetulle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle tai eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuuttamalle asiamiehelle.

90 §

Päätös ja sen tiedoksianto

Oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen ja eläkkeen määrä ratkaistaan eläkelaitoksen antamalla päätöksellä. Toimivaltaisen eläkelaitoksen on ratkaistava eläkehakemus viipymättä, kun se on saanut tarpeelliset selvitykset.

Eläkelaitos ja Eläketurvakeskus antavat päätöksensä tiedoksi kirjeellä lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa osoitteeseen.

Tarkemmat säännökset eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

91 §

Toimivaltainen eläkelaitos

Toimivaltainen eläkelaitos ja toimivaltaisen eläkelaitoksen tehtävät määräytyvät siten kuin työntekijän eläkelain 106—111 §:ssä ja sanottua lakia koskevassa valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Tällöin maatalousyrittäjä rinnastetaan sanotuissa säännöksissä tarkoitettuun työntekijään.

8 luku

Eläkkeen maksaminen, viivästyskorotus ja takaisinperintä

92 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

Eläke maksetaan kuukausittain siten, että eläke on eläkepäätöksessä ilmoitettuna eräpäivänä nostettavissa eläkkeensaajan ilmoittamalta tililtä Suomessa toimivassa rahalaitoksessa. Eläke voidaan maksaa myös eläkkeensaajan ulkomailta olevalle tilille.

93 §

Maksamisen alkaminen, päättäminen, keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Eläkettä aletaan maksaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, ellei 5 luvun säännöksistä muuta johdu. Eläkettä maksetaan sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on lakannut.

Jos eläkelaitoksella on syytä epäillä, että eläkkeensaaja ei enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, eläkelaitos voi keskeyttää eläkkeen maksamisen. Edellytyksenä on, että eläkelaitos on pyytänyt eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään tai eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista, mutta eläkkeensaaja ei tällaista selvitystä eläkelaitoksen ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa esitä.

Jos eläkkeensaajan kuolemasta ei voida esittää selvitystä, mutta on todennäköistä, että hän on kuollut hukkumisen, muun onnettomuuden tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi, eläkelaitos voi lakkauttaa eläkkeen eläkkeensaajan katoamispäivään.

94 §

Eläke kertasuorituksena

Jos vanhuuseläke, perhe-eläke tai täysi työkyvyttömyyseläke on ennen ensisijaisen etuuden vähentämistä pienempi kuin 20 euroa kuukaudessa, eläkelaitos voi maksaa sen kertasuorituksena.

Kun 1 momentissa tarkoitetun eläkkeen määrä on vähintään 20 euroa, mutta enintään 50 euroa kuukaudessa, eläkelaitos voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena, jos eläkkeensaajalle on ilmoitettu eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena eikä eläkkeensaaja ole vastustanut sitä eläkelaitoksen ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa.

Toistaiseksi myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen kertasuoritus sisältää myös sen jälkeen myönnettävän vanhuuseläkkeen.

Kun työkyvyttömyyseläke maksetaan kertasuorituksena, takautuvaa eläkettä ei makseta sairausvakuutusrahastolle.

Kun eläke maksetaan viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn mukaisesti työntekijän eläkelain 107 §:ssä tarkoitetulla päätösyhdistelmällä, 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla eläkkeen määrällä tarkoitetaan päätösyhdistelmään sisältyvien eläkkeiden yhteismäärää.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella kertasuorituskertoimet, jotka tulee määrätä vakuutusmatemaattisten perusteiden mukaan.

95 §

Viivästyskorotus

Jos tämän lain mukaisen eläkkeen maksaminen viivästyy, eläkelaitoksen on maksettava viivästynyt eläke viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus on vuotta kohden laskettuna korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna koskee myös niitä eläkkeitä, jotka eläkelaitos maksaa viimeisenä eläkelaitoksena.

Velvollisuus maksaa eläke 1 momentin mukaan korotettuna ei koske sitä osaa eläkkeestä, joka maksetaan toiselle lakisäateistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle tai

Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle tämän takautumisvaatimuksen vuoksi.

Viivästyskorotusta ei makseta, jos sen määrä on pienempi kuin 5,39 euroa.

96 §

Aika, jolta viivästyskorotus lasketaan

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana maatalousyrittäjä on esittänyt eläkelaitokselle vaatimuksensa sekä eläkkeen perustetta koskevan sellaisen selvityksen, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia ottaen huomioon myös eläkelaitoksen mahdollisuudet hankkia selvitys. Viivästyskorotus lasketaan eräpäivästä saman päätöksen perusteella myöhemmin maksettavalle eläke-erälle.

Jos eläkkeen maksaminen viivästyy eläkkeensaajasta johtuvasta syystä, eläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona eläkelaitos on saanut tietää esteen lakkaamisesta.

Jos eläkkeen maksaminen viivästyy lain säännöksen tai maksuliikenteen keskeytymisen tai muun sen kaltaisen yleisen esteen takia, eläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

97 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen eläkkeestä

Eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset työeläkevakuutusmaksut, 12 §:n 4 momentissa ja 24 §:ssä tarkoitettu korotettu työeläkevakuutusmaksu sekä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa (1026/1981) tarkoitettu vakuutusmaksu voidaan viivästyskorkoineen vähentää hänen tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta karttuneesta eläkkeestä sekä tämän lain mukaisesta tulevan ajan eläkkeestä.

Vakuutusmaksuja ei peritä siitä eläkkeen osasta, joka on maksettava sairausvakuutusrahastolle. Muusta osasta eläkettä voidaan periä vakuutusmaksuja ilman eläkkeensaajan suostumusta enintään kolmannes kulloinkin maksettavan 1 momentin mukaisen eläkkeen määrästä. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koske kertasuorituksena maksettavaa eläkettä.

Vakuutusmaksujen perinnästä johtuvan eläkkeen vähennyksen katsotaan kulloinkin koskevan vanhinta perimiskelpoista ja vielä maksamatta olevaa vakuutusmaksua.

98 §

Kuntoutusetuuden ja eläkkeen maksaminen muulle kuin etuuden saajalle itselleen

Tätä lakia toimeenpantaessa kuntoutusetuuteen ja eläkkeeseen sovelletaan, mitä:

1) työntekijän eläkelain 117 §:ssä säädetään eläkkeen ja kuntoutusetuuden maksamisesta työnantajalle;

2) työntekijän eläkelain 118 §:ssä säädetään eläkkeen ja kuntoutusetuuden maksamisesta sairausvakuutusrahastolle;

3) työntekijän eläkelain 119 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta kunnalle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle;

4) työntekijän eläkelain 120 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle; ja

5) työntekijän eläkelain 122 §:ssä säädetään eläkkeen maksamisesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle eläkkeensaajan suostumuksen perusteella.

Sanottuja säännöksiä sovellettaessa maatalousyrittäjä rinnastetaan sanotuissa säännöksissä tarkoitettuun työntekijään.

Määräaika maksuvaatimuksen esittämiselle määräytyy työntekijän eläkelain 121 §:n perusteella ja eläkkeen maksamisjärjestys sanotun lain 123 §:n perusteella.

99 §

Eläkkeen siirtäminen tai panttaaminen

Eläkettä ei saa siirtää toiselle henkilölle. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön.

Tämän lain mukaan maksettavaa kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

100 §

Eläkkeen vanhentuminen

Oikeus saada eläkettä vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä päivästä lukien, jona eläke olisi pitänyt maksaa, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

101 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, eläkelaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu eläke takaisin.

Eläkelaitos voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen maksamisen ole katsottava johtuneen eläkkeen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Eläkelaitos voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun eläkelaitos on yksityisten alojen eläkelaitoksena tai viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä aiheettomasti. Jos viimeinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti julkisten alojen eläkelakien mukaista elä-

kettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Viimeinen eläkelaitos antaa takaisin perittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

Päätös aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa eläkkeen maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

102 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen kuittaus

Eläkelaitos voi periä aiheettomasti maksamansa eläkkeen myös kuittaamalla sen vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun eläke-erästä on toimitettu ennakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys.

Jos viimeinen eläkelaitos perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään viimeisen eläkelaitoksen maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

9 luku

Muutoksenhaku

103 §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosoikeudesta vakuutusosoikeuslaissa (132/2003). Valtioneuvosto nimittää työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja joista 116 §:n 1 momentissa mainitut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutusosoikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

104 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteen-vetoon

Eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 129 §:n 1 momentissa säädetään.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta siten kuin

työntekijän eläkelain 129 §:n 2 momentissa säädetään.

105 §

Muutoksenhakuaika

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen tai työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu hänen ilmoittamaansa osoitteeseen, jos muutoksenhaun yhteydessä ei muuta näytetä.

106 §

Perustevalitus maksuunpanosta

Asianosainen saa tehdä maksuunpanoa koskevan perustevalituksen, jos hän katsoo, että eläkelaitoksen tämän lain perusteella määräämä maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen. Perustevalitus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle viimeistään kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Jos perustevalitus tehdään ulosmittauksen takia, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa säädetään perustevalituksesta.

107 §

Valituskirjelmän jättäminen

Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmä muutoksenhakuajassa valituksenalaisen päätöksen tehneelle eläkelaitokselle. Jos muutosta haetaan Eläketurvakeskuksen antamaan päätökseen, valituskirjelmä on toimitettava Eläketurvakeskukselle. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehty valituskirjelmä on toimitettava asiassa päätöksen antaneelle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle.

108 §

Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä

Eläkelaitos tai Eläketurvakeskus voi muutoksenhaun yhteydessä oikaista tämän lain nojalla antamansa päätöksen. Päätöksen oikaisemiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 133 §:n 1—3 momentissa säädetään päätöksen oikaisusta muutoksenhaun yhteydessä.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ei hyväksy muutoksenhakijan vaatimuksia kaikilta osin, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on siirrettävä valitus työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai jos valitus koskee työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan antamaa päätöstä, vakuutusosikeudelle. Valituksen siirtämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 134 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

109 §

Väliaikainen päätös

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus oikaisee päätöksensä vain osittain muutoksenhaun yhteydessä, sen on annettava asiasta väliaikainen päätös.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus hyväksyy valituksessa esitetyt vaatimukset osin tai kokonaan sen jälkeen kun valituskirjelmä on siirretty muutoksenhakuelimelle, eläkelaitos tai Eläketurvakeskus voi antaa asiasta väliaikaisen päätöksen. Siitä on ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuelimelle.

Eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen antamaan väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

110 §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle tai työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle 105 tai 106 §:ssä tarkoitetun määräajan jäl-

keen, valitus voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

111 §

Päätöksen täytäntöönpano

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

112 §

Päätöksen korjaaminen ja oikaisu

Tätä lakia toimeenpantaessa eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tämän lain nojalla antaman virheellisen päätöksen korjaamiseen ja oikaisuun sovelletaan, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 137 §:ssä säädetään kirjoitus- tai laskuvirheen korjaamisesta;
- 2) työntekijän eläkelain 138 §:ssä säädetään asiavirheen korjaamisesta; ja
- 3) työntekijän eläkelain 139 §:ssä säädetään lainvoimaisen päätöksen oikaisusta uuden selvityksen perusteella.

113 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuul-

luksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 103—105 §:ssä säädetään.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos eläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

IV OSA

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS

10 luku

Eläkelaitoksen tehtävät

114 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

- 1) tässä laissa säädetystä eläketurvasta ja ryhmähenkivakuutuksesta;
- 2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävistä siten kuin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa säädetään;
- 3) sukupolvenvaihdoseläkkeistä siten kuin maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeistä annetussa laissa (1317/1990) säädetään;

4) luopumiseläkkeistä siten kuin luopumiseläkelaisissa (16/1974) säädetään;

5) luopumiskorvauksista siten kuin maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetussa laissa (1330/1992) säädetään;

6) luopumistuista siten kuin maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/1994) ja maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetussa laissa (612/2006) säädetään;

7) lopettamistukiasioista siten kuin kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetussa laissa (1297/1994) ja maataloustuotannon lopettamistuesta annetussa laissa (1340/1996) säädetään;

8) maatalousyrittäjien toimeentuloturvasta siten kuin sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetussa laissa (118/1991) säädetään;

9) maatalousyrittäjien lomituspalveluista siten kuin maatalousyrittäjien lomituspalvelulaisissa (1231/1996) säädetään; ja

10) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä siten kuin tässä laissa säädetään.

Ensisijainen vastuu 1 momentin 1—8 kohdassa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvien asioiden neuvonnasta on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen päätösvaltaa käyttävät valtuuskunta ja sen asettama hallitus.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on Vakuutusvalvontaviraston valvonnan alainen.

115 §

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvät tehtävät

Edellä 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettujen Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät ovat:

1) ylläpitää maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriä tilakäyntien toteutumisen tehostamista ja seurantaa varten;

2) edistää työterveyshuoltolaissa tarkoitettujen maatalouden asiantuntijoiden osallistumista työterveyshuollon toimintasuunnitelmien mukaisille tilakäynneille;

3) pitää ja julkaista tilakäyntirekisterin tietojen perusteella tilastoja;

4) laatia tilakäyntirekisterin tietojen perusteella selvityksiä maatalousyrittäjien työolojen terveysvaaroista ja toimenpiteistä, joilla terveysvaaroja voidaan ennaltaehkäistä; ja

5) edistää maatalousyrittäjien työterveyshuoltotoiminnan tehokasta toteutumista.

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:ssä.

11 luku

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hallintoa koskevat säännökset

116 §

Valtuuskunta

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen valtuuskunnan asettaa Eläketurvakeskus. Valtuuskunnassa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ohella yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ja yksi valtiovarainministeriön nimeämä henkilö sekä tämän lain piiriin kuuluvien henkilöiden taloudellisia etuja valvovien edustavimpien järjestöjen edustus. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta on kullekin valtuuskunnan jäsenelle nimettävä henkilökohtainen varajäsen.

Valtuuskunnan puheenjohtajalla tai varapuheenjohtajalla tulee olla hyvä työeläkevakuutus toiminnan tuntemus.

117 §

Valtuuskunnan tehtävät ja päätöksenteko

Valtuuskunnan tehtävänä on päättää eläkelaitoksen toiminnan yleisistä suuntaviivoista sekä valvoa eläkelaitoksen hallituksen toimintaa.

118 §

Hallitus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hallitukseen kuuluu Eläketurvakeskuksen valitsema puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja valtuuskunnan valitsevat jäsenet. Hallituksessa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ohella yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ja yksi valtiovarainministeriön nimeämä henkilö sekä tämän lain piiriin kuuluvien henkilöiden taloudellisia etuja valvovien edustavimpien järjestöjen edustus. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta on kullekin hallituksen jäsenelle nimettävä henkilökohtainen varajäsen.

Hallituksen puheenjohtajalla tai varapuheenjohtajalla tulee olla hyvä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen.

Hallituksessa on oltava hyvä eläkelaitoksen 114 §:ssä tarkoitetun toiminnan tuntemus ja sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Hallituksen jäseneltä on ennen nimeämistä tai valintaa saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

119 §

Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko

Hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästä sisäisestä valvonnasta ja riittävästä riskienhallintajärjestelmistä. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Hallitus voi asettaa 114 §:ssä mainittujen laalien toimeenpanoon kuuluvien asioiden ja sijoitusasioiden käsittelyä varten jaostoja. Hallituksella on oikeus siirtää mainitut asiat tai osa niistä jaoston, toimitusjohtajan tai muun toimihenkilön ratkaistavaksi.

120 §

Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimitusjohtajan.

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutustoiminnan, eläkelaitoksen 114 §:ssä tarkoitetun muun toiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Toimitusjohtajalta on ennen nimitystä saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Toimitusjohtajan tulee hoitaa eläkelaitoksen hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

121 §

Varajäsenet ja toimitusjohtajan sijainen

Mitä 116, 118, 120, 122 ja 133 §:ssä tai valtioneuvoston asetuksessa, joka sisältää Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ohjesäännön, säädetään valtuuskunnan tai hallituksen jäsenestä taikka toimitusjohtajasta, sovelletaan vastaavasti valtuuskunnan tai hallituksen varajäsenenä sekä toimitusjohtajan sijaiseen.

122 §

Muut kelpoisuusehdot

Valtuuskunnan tai hallituksen jäsenenä taikka toimitusjohtajana ei voi olla alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985).

123 §

Tarkemmat säännökset Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hallinnon järjestämisestä

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ohjesääntö annetaan valtioneuvoston asetuksella, jossa säädetään tarkemmin:

- 1) valtuuskunnan asettamisesta, kokoonpanosta, tehtävistä ja päätöksenteosta;
- 2) hallituksen asettamisesta, kokoonpanosta ja päätöksenteosta sekä hallituksen ja sen asettamien jaostojen tehtävistä;
- 3) toimitusjohtajan tehtävistä; sekä
- 4) Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen nimenkirjoitusoikeudesta.

124 §

Sijoitustoiminta

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen sijoitustoiminnan on oltava itsenäistä ja sitä varten on oltava riittävä henkilöstö toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen.

Eläkelaitoksen hallituksen on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 28 §:n 1 momentissa säädetään. Sijoitussuunnitelmasta on käytävä ilmi, missä määrin eläkelaitos ostaa varainhoitopalveluja, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluja, aputoimintoja tai niihin rinnastettavia muita palveluja.

Eläkelaitoksen varoja ei saa käyttää sen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Eläkelaitos ei saa ilman Vakuutusvalvontaviraston lupaa hankkia kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa muuta liikettä kuin vakuutusliikettä harjoittavassa yhteisössä, jollei yhteisön toimintaa voida pitää eläkelaitoksen toimintaan liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena tai jollei kysymyksessä ole asunto- tai kiinteistöyhteisö.

Eläkelaitos ei saa yksin eikä yhdessä tytäryhteisönsä kanssa ilman Vakuutusvalvontaviraston lupaa omistaa yli kymmentä prosenttia osakeista, jäsenosuuksista tai yhtiöosuuksista eikä

yli kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa eikä niissä määräämisvaltaa käyttävässä luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa omistusyhteisössä rahastoyhtiötä lukuun ottamatta.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettuun omistukseen lasketaan myös sellaiset osakkeet ja niiden tuottama äänimäärä, jotka eläkelaitos voi optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla merkitä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa määräykset 1 momentissa tarkoitettua sijoitustoiminnan itsenäisyydestä, 2 momentissa tarkoitettua sijoitussuunnitelmasta sekä sijoitustoimintaa täydentävien varojenhoitopalvelujen, sijoitustoiminnan asiantuntijapalvelujen, aputoimintojen ja näihin rinnastettavien palvelujen käytöstä.

125 §

Vastuuelvelka ja vastuuelvelan kate

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön eläkelaitoksen hakemuksesta vahvistamien perusteiden mukaisesti vastuuelvelkana tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat siihen määrään asti, johon eläkelaitoksen ne tulot, joita ei ole käytettävä muihin tarkoituksiin, riittävät mainittujen menojen peittämiseen.

Eläkelaitoksen on 1 momentissa tarkoitettua vastuuelvelkaa sekä muita vastuuelvelkaan rinnastettavia erä katettaessa noudatettava soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n 3 momentin 2, 3 ja 7 kohtaa. Tarkemmat säännökset vastuuelvelkaan rinnastettavista ja vähennettävistä eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kirjanpidossa, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä konsernitilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia, jollei tämän lain kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä kirjanpitoasetusta (1339/1997), jollei tämän lain kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevista säännöksistä tai 127 §:n 1 momentissa tarkoitettua sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta tai Vakuutusvalvontaviraston määräyksistä muuta johdu.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, eläkelaitoksen tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan myös soveltuvin osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 1 §:n 5 ja 6 momenttia, 1 a—1 c, 4 ja 4 a §:ää, 4 b §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa, 2 momenttia sekä 4 c §:ää.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, 2 luvun 4 §:n 2 momenttia, 3 luvun 1 §:ää, 2 §:n 2 momenttia sekä 6, 9 ja 11 §:ää, 4 luvun 1, 3 ja 4 §:ää, 5 §:n 5 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2, 2 a, 13, 16 ja 17 §:ää, 7 a luvun 2—5 §:ää sekä 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen.

Eläkelaitos on velvollinen laatimaan ja sisällyttämään tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöksen noudattaen soveltuvin osin, mitä säädetään vakuutusyhtiölain 10 luvun 1 §:n 4 momentissa, 1 c §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 4 ja 4 a §:ssä, 4 b §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 momentissa, 4 c §:ssä, 11 §:n 1 momentin 2—4 virkkeessä sekä 3—5 ja 8 momentissa sekä 11 a ja 11 b §:ssä.

Kirjanpitolain 6 luvun 1 ja 2 §:ää, 7 §:n 6 momenttia, 7 a luvun 2—5 §:ää ja 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen konsernitilinpäätöksen ja emoyrityksenä olevan eläkelaitoksen toimintakertomuksen laatimiseen.

Tilinpäätös ja toimintakertomus on viimeistään tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä annettava tilintarkastajille, joiden tulee seuraavan huhtikuun 15 päivään mennessä antaa hallitukselle tilintarkastuskertomuksensa.

Kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat tarkemmat määräykset

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen harjoittaman vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoista ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseesta, konsernituloslaskelmasta ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Vakuutusvalvontavirasto antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset eläkelaitoksen ja sen konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita ja lausuntoja tämän lain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä sekä toimintakertomusta koskevien säännösten, sosiaali- ja terveysministeriön 1 momentissa tarkoitettua asetuksen sekä kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen soveltamisesta eläkelaitokseen.

Eläkelaitoksen tuloslaskelma ja tase on laadittava 1 momentissa tarkoitettuja kaavoja yksityiskohtaisempina, jos se on tarpeen tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttaneiden tekijöiden tai tase-erien selventämiseksi tai, jos se on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi eläkelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu asetus, määräys, ohje, lupa tai lausunto on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston on ennen asetuksen, määräyksen, ohjeen, lausunnon tai luvan antamista pyydyttävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisestä syystä määrääjäksi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia 126 §:n 4 momentista sekä vakuutusyhtiölain 10 luvun 1 c §:n 5 momentista ja 11 a §:n 2 momentista, tuloslaskelman ja taseen

laatimisessa noudatettavista kaavoista, liitetiedoista, toimintakertomuksen tarkemmasta sisällystöstä, tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä sekä konsernituloslaskelman ja -taseen laatimisessa noudatettavista kaavoista ja liitetiedoista.

128 §

Tilintarkastus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tässä laissa ja tilintarkastuslaissa (936/1994) säädetään.

Eläkelaitoksen kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä hallintoa tarkastamaan valtuuskunnan on tilikaudeksi kerrallaan valittava vähintään kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat. Vähintään yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan on oltava tilintarkastuslaissa tarkoitettu Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan tehtävä päättyy tilikauden päätyttyä pidettävässä eläkelaitoksen valtuuskunnan varsinaisessa kokouksessa tai milloin uusi tilintarkastaja on valittu tämän tilalle.

Valtuuskunnan on nimettävä yksi tilintarkastaja valvontatilintarkastajana huolehtimaan eläkelaitoksen kirjanpidon ja hallinnon tehokkaasta valvonnasta tilikauden aikana. Lisäksi on nimettävä yksi tilintarkastaja tai varatilintarkastaja valvontatilintarkastajan sijaiseksi. Valvontatilintarkastajan ja tämän sijaisen on oltava 3 momentissa tarkoitettu tilintarkastaja.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa ohjeita eläkelaitoksen tilintarkastuksen suorittamisesta.

129 §

Tilintarkastajan määrääminen

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoituksesta määrättävä Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos tilintarkastajaa ei ole valittu tämän lain tai tilintarkastuslain mukaisesti tai tilintarkastajalla ei ole tilintarkastuslaissa tarkoitettua kelpoisuutta tai

milloin tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslaissa tarkoitettulla tavalla riippumaton.

Ilmoituksen saa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tehdä kuka tahansa. Eläkelaitoksen hallitus on velvollinen tekemään ilmoituksen, jollei valtuuskunta viivytyksettä valitse kelpoisuusehdot täyttävää tilintarkastajaa.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettyä Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnalta lausunto 1 momentissa tarkoitettu riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu määräys annetaan, on eläkelaitoksen hallitusta kuultava. Määräys on voimassa siihen asti, kun eläkelaitokselle on säädettyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja Vakuutusvalvontaviraston määräämän tilintarkastajan tilalle.

130 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle eläkelaitosta koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

- 1) olennaisesti rikkovan eläkelaitoksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;
- 2) vaarantavan eläkelaitoksen toiminnan jatkumisen; tai
- 3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutukseen tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Eläkelaitoksen tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Vakuutusvalvontavirastolle 1 momentissa mainituista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jossa eläkelaitoksella on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutu-neesta taloudellisesta vahingosta.

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastajien lausunnosta Vakuutusvalvontavirastolle sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan:

1) tämän lain alaisen muun toimintansa kuin ryhmähenkivakuutuksen osalta Eläketurvakeskukselle;

2) maatalousyrittäjien luopumisetuusia koskevien lakien alaisen toimintansa osalta maa- ja metsätalousministeriölle; sekä

3) koko toimintansa osalta Vakuutusvalvontavirastolle sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä, Vakuutusvalvontavirastolla sekä valtiovarainministeriöllä on oikeus määräämässään kohtuullisessa ajassa saada muutakin kirjallista selvitystä eläkelaitoksen toiminnasta, ja ne voivat muullakin tavalla tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa. Sama oikeus on Eläketurvakeskuksella 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkkeiden ja muiden etuuksien sekä niiden perusteena olevien tietojen osalta sekä maa- ja metsätalousministeriöllä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun toiminnan osalta.

132 §

Poikkeusoloihin varautuminen

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla vakuutusalan valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä eläkelaitoksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan

korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita 1 momentin soveltamisesta.

133 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen ja valtuuskunnan jäsen, eläkelaitoksen toimitusjohtaja ja 120 §:n 2 momentissa mainittu hallitukseen kuulumaton henkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut eläkelaitokselle. Sama koskee vahinkoa, joka tätä lakia, eläkelaitoksen ohjesääntöä, sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston määräyksiä tai vakuutusta koskevia perusteita rikkomalla on aiheutettu eläkelaitoksen toimintapiiriin kuuluvalle tai kuuluneelle henkilölle, eläkkeen tai muun etuuden saajalle tai muulle henkilölle. Vahingonkorvauksen sovittelemista sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

Työntekijän asemassa olevan vahingonkorvausvastuuseen on kuitenkin sovellettava vahingonkorvauslain 4 luvun ja työ sopimuslain (55/2001) 12 luvun 1 §:n 3 momentin säännöksiä työntekijän korvausvastuusta.

134 §

Vakuutusmatemaatikko

Vakuutusmatemaatikkojen laskelmien ja selvitysten laatimista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oltava vakuutusmatemaatikko.

Vakuutusmatemaatikon tehtävistä ja kelpoisuusehdoista on vastaavasti voimassa, mitä vakuutusyhtiö lain 18 luvun 8 §:ssä säädetään.

Vakuutusmatemaatikon ottamisesta ja eroamisesta on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävä ilmoitus Vakuutusvalvontavirastolle.

12 luku

Kustannusten jako

135 §

Eläkelaitoksen ja valtion vastuu eläkkeistä ja muista etuuksista

Tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista muilta osin. Ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yrityksen saneerauslaissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausohjelmaan tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainituissa laeissa säädettyjä periaatteita.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon eläketurvaa, joka perustuu ennen 1 päivää tammikuuta 2001 voimassa olleeseen maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n 1 momenttiin. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin eläkkeisiin luetaan kuitenkin mainitun lainkohdan mukaisiin eläkkeisiin työntekijän eläkelain 98 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto. Minis-

teriö antaa myös tarkemmat ohjeet tämän pykälän soveltamisesta.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrä, joka vastaa valtion 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

Valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (*maksuvalmiussuoritus*).

136 §

Eläkelaitoksen vastuu palkattomilta ajoilta karttuneesta eläkkeen osasta ja Eläketurvakeskuksen kustannuksista

Palkattomilta ajoilta karttuneesta eläkkeen osasta 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut eläkelaitokset vastaavat siten kuin työntekijän eläkelain 178 §:ssä säädetään.

Eläketurvakeskuksen kustannuksista 1 momentissa tarkoitettut eläkelaitokset vastaavat siten kuin työntekijän eläkelain 180 §:ssä säädetään.

137 §

Kustannusten selvittely ja päätös kustannusten jakamisesta

Eläketurvakeskus selvittää 136 §:ssä tarkoitettut kustannukset siten kuin työntekijän eläkelain 183 §:ssä säädetään. Kustannuksia selvitettyä ei kuitenkaan oteta huomioon työntekijän eläkelain 182 §:ssä tarkoitettua työttömyysvakuutusrahaston maksua.

Eläketurvakeskus antaa kustannusten jakamisesta päätöksen siten kuin työntekijän eläkelain 184 §:ssä säädetään.

V OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

13 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

138 §

Sovellettavat säännökset

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999; *julkisuuslaki*) sovelletaan eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin eläkelaitos ja Eläketurvakeskus käyttävät julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua julkista valtaa, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa ja Eläketurvakeskuksessa tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain:

- 1) asiakirjasalaisuutta;
- 2) vaitiolovelvollisuutta;
- 3) hyväksikäyttökieltoa;
- 4) salassa pidettäviä asiakirjoja koskevia 22—24 §:ää; ja
- 5) rangaistussäännöksiä sisältävää 35 §:ää.

Tietojen luovuttamisesta on tällöin voimassa, mitä salassapidosta poikkeamisesta ja sen lakkaamisesta säädetään julkisuuslain 7 luvussa.

Siltä osin kuin eläkelaitoksen toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, eläkelaitoksen toimintaan sovelletaan soveltuvin osin vakuutuskassalain (1164/1992) 165 ja 165 a—165 c §:ää.

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä:

- 1) työntekijän eläkelain 195 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta antaa tietoja;
- 2) työntekijän eläkelain 198 §:ssä säädetään oikeudesta saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi;

3) työntekijän eläkelain 200 §:ssä säädetään eläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja valvontaa varten;

4) työntekijän eläkelain 202 §:ssä säädetään tietojen maksuttomuudesta;

5) työntekijän eläkelain 204 §:ssä säädetään tietojen antamisesta vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten;

6) työntekijän eläkelain 205 §:ssä säädetään tietojen antamisesta rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi;

7) työntekijän eläkelain 206 §:ssä säädetään tietojen antamisesta viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle;

8) työntekijän eläkelain 208 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta eteenpäin;

9) työntekijän eläkelain 209 §:ssä säädetään tietojen eteenpäin luovuttajan vastuusta; ja

10) työntekijän eläkelain 210 §:ssä säädetään tietojen antamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

Työntekijän eläkelain 195 §:n ja 206 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännöksiä sovellettaessa maatalousyrittäjä rinnastetaan mainitussa laissa tarkoitettuun työnantajaan.

139 §

Maatalousyrittäjän taloudellista asemaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään elinkeinonharjoittajaa koskevien tietojen salassa pitämisestä, myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon perustuvat asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat maatalousyrittäjän taloudellista asemaa, ovat salassa pidettäviä.

140 §

Maatalousyrittäjän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on annettava maatalousyrittäjälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat maatalousyrittäjän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaan-

tioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muuten voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

141 §

Maatalousyrittäjän velvollisuus antaa tietoja

Maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä antamaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tiedot tämän lain mukaisen maatalousyrittäjätoimintansa alkamisesta sekä maatalousyrittäjätoimintansa laadussa, laajuudessa tai muodossa taikka maatalousyrittäjän työpanoksessa tapahtuvista olennaisista muutoksista. Niin ikään maatalousyrittäjä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan eläkelaitokselle tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnan päättymisestä.

Maatalousyrittäjän 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta eläkelaitos voi vaatia maatalousyrittäjältä selvityksen 1 momentissa tarkoitetuista sekä muista vastaavista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaiseen vakuuttamisvelvollisuuteen, työeläkevakuutusmaksuun, vakuutuksen hoitoon ja työtuloon.

142 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään sekä eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Eläkelaitos voi eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

143 §

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) veroviranomaiselta ja maaseutuelinkeinorekisteristä annetussa laissa (1515/1994) tarkoitettulta rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

2) Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/1994) tarkoitettulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen kalastusta koskevien tehtävien toimeenpanossa.

Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua tietoja maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on veroviranomaisen vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.

144 §

Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon

saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitetuilta työterveyshuollon palvelujen tuottajilta 115 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamista varten seuraavat tiedot:

- 1) maatalousyrittäjän nimi ja henkilötunnus;
- 2) maatilantoimintasuunta;
- 3) päivä, jolloin maatalousyrittäjä on liittynyt työterveyshuoltoon;
- 4) tieto suunnitellun tilakäynnin ajankohdasta ja tilakäynnille osallistuvista henkilöistä; ja
- 5) tieto tilakäynnin toteutumisesta ja tilakäynnille osallistuneista henkilöistä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus 115 §:n 1 momentin 4 kohdassa mainitun tehtävän hoitamiseksi saada työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitetuilta työterveyshuollon palvelujen tuottajilta tieto tilakäynnillä havaituista keskeisistä työolojen terveysvaaroista ja toimenpide-ehdotuksista sekä niiden toteuttamisesta, jos maatalousyrittäjä, jonka tiedoista on kysymys, on antanut tietojen luovuttamiseen suostumuksensa. Tietoja voidaan maatalousyrittäjän suostumuksella käyttää myös selvittäessä maatalousyrittäjän tämän lain mukaista ammatillista kuntoutusta koskevaa asiaa.

Eläkelaitoksella on oikeus saada 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot maksutta.

Eläkelaitoksella on oikeus kerätä ja tallettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot tilakäyntirekisteriin 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tilakäyntirekisteriin sovelletaan henkilötietolakia, jollei tässä laissa toisin säädetä. Tilakäyntirekisterin henkilötietolaissa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä toimii eläkelaitos. Eläkelaitoksella ei ole oikeutta kerätä ja tallettaa tilakäyntirekisteriin henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja. Tietojen luovuttamista varten työterveyshuollon palvelujen tuottajille voidaan avata tekninen käyttöyhteys eläkelaitoksessa olevaan tilakäyntirekisteriin. Tilakäyntirekisteriin talletettut tiedot on hävitettävä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tilakäynti on toteutettu.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei ole oikeutta luovuttaa 115 §:ssä tarkoitettuun tilakäyntirekisteriin talletettuja tietoja, ellei siitä

ole erikseen muualla laissa säädetty tai asianomainen, jonka tiedoista on kysymys, anna siihen suostumustaan. Tietoja voidaan luovuttaa tieteellistä tutkimusta varten siten kuin julkisuuslain 28 §:ssä säädetään.

145 §

Eläkelaitoksen oikeus käyttää muissa asioissa annettuja tietoja

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista asiaa käsitellessään muiden sille 114 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että nämä tiedot vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja eläkelaitoksella olisi oikeus saada nämä tiedot muutenkin erikseen. Etuuden hakijalle tulee ilmoittaa etukäteen mahdollisesta tietojen käytöstä.

146 §

Eläkelaitoksen velvollisuus antaa tietoja

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa tietoja, annettava tiedot:

- 1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslaissa tarkoitettujen etuuksien laskemista varten;
- 2) verohallinnolle sairausvakuutuslaissa tarkoitettuna sairausvakuutusmaksun määrittämistä varten; ja
- 3) liikennevakuutuslain (279/1959) 19 §:ssä mainituille vakuutusyhtiöille sekä Liikennevakuutuskeskukselle ja Valtiokonttorille sen vuosityönsäntien määräämistä varten, jota tarvitaan liikennevahingon korvausta laskettaessa.

Jos eläkelaitos suorittaa vajaavaltaiselle 66 §:ssä tarkoitettuna maatalousyrittäjien ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman, eläkelaitoksen tulee julkisuuslaissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä ilmoittaa vakuutussummasta sille holhousviranomaiselle, jonka

toimialueella vajaavaltaisella on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

14 luku

Erinäisiä määräyksiä

147 §

Eläkelaitosten yhteistyö

Työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkelaitosten on toimitava yhteistyössä tilastotietojen kokoamisessa ja muissa työeläkelakien toimeenpanoon ja kehittämiseen liittyvissä asioissa.

148 §

Korvaus erityisistä palveluista

Eläkelaitos voi periä maatalousyrittäjältä korvauksen maatalousyrittäjän pyynnöstä antamistään erityisistä palveluista.

149 §

Päätös teoreettisen eläkkeen määrästä

Jos maatalousyrittäjä on työskennellyt kahdessa tai useammassa EU- tai ETA-maassa ja hän hakee kansaneläkettä, hänellä on oikeus pyynnöstä saada päätös siitä teoreettisen eläkkeen määrästä, jonka eläkelaitos ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle hänen kansaneläkkeensä laskemista varten.

150 §

Eläkeoikeuden siirtäminen Euroopan yhteisöihin

Maatalousyrittäjällä on oikeus siirtää tässä laissa tarkoitettu eläkeoikeutensa Euroopan yhteisöihin siten kuin eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetussa laissa (165/1999) säädetään.

Euroopan yhteisöihin siirtyvään ja sieltä palautettavaan eläkeoikeuteen sovelletaan eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain säännöksiä siltä osin kuin sanotussa laissa on tämän lain säännöksistä poikkeavia säännöksiä.

151 §

Virka-apu

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus kuulusteluttaa todistajia käräjäoikeudessa omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä käsiteltävänä olevan asian selvittämistä varten.

152 §

Esteellisyys

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen toimihenkilö ja hallituksen jäsen voivat käsitellä tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvaa asiaa, joka koskee eläkelaitoksessa eläketurvan järjestänyttä maatalousyrittäjää.

153 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen sekä eläke- ja ryhmähenkivakuutusasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaissa (831/1994) ja työntekijän eläkelain 218 §:ssä säädetään.

154 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Laskettaessa ajanjaksojen pituuksia kalenterikuukauteen katsotaan sisältyvän 30 päivää, kun:
1) arvioidaan, sovelletaanko maatalousyrittäjään tätä lakia;

2) määrätään tämän lain mukaista työeläkeva-
kuutusmaksua;

3) lasketaan tämän lain mukaista eläkettä; ja

4) maksetaan kuntoutusrahaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tar-
kemmin 1 momentissa tarkoitettujen ajanjakso-
jen laskemisesta.

155 §

Lain voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erik-
seen lailla.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Maatalousyrittäjän eläkelaki (/) tulee voi-
maan 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä sovelle-
taan siinä tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimin-
taan lain voimaantulosta lukien. Ennen maata-
lousyrittäjän eläkelain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toi-
menpiteisiin.

Jos henkilö on vakuutettu maatalousyrittäjän
eläkelain voimaan tullessa työntekijän eläkelain
(395/2006) mukaan samasta työskentelystä, joka
maatalousyrittäjän eläkelain 5 §:n avopuolisoida
koskevan säännöksen perusteella olisi vakuutet-
tava maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti,
maatalousyrittäjä vakuutetaan maatalousyrittä-
jän eläkelain mukaisesti vakuutushakemuksen
saapumista seuraavan kuukauden alusta ja hen-
kilö vakuutetaan työntekijän eläkelain mukaan
tähän saakka.

Maatalousyrittäjän eläkelakia sovelletaan
myös ennen 1 päivänä tammikuuta 2007 myön-
nettyyn maatalousyrittäjien eläkelain
(467/1969) mukaiseen eläkkeeseen. Jos ennen 1
päivänä tammikuuta 2007 myönnettyä eläkettä
määrättäessä kuitenkin on noudatettu maatalous-
yrittäjien eläkelain muuttamisesta annettujen la-
kien (637/2003 ja 893/2004) sekä maatalousyrit-
täjien eläkelain muuttamisesta annetun lain voi-
maantulosäännöksen muuttamisesta annetun

lain (894/2004) voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä, noudatetaan, mitä edellä maini-
tuissa laeissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä maatalousyrittäjän eläke-
lain 114 §:n 1 momentin 10 kohdassa sääde-
tään, kalenterivuosina 2007—2009 Maatalous-
yrittäjien eläkelaitoksen tulee huolehtia myös
niistä työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tar-
koitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuol-
toon liittyvistä tehtävistä, joista säädetään maa-
talousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa
(1026/1981).

2 §

Tällä lailla kumotaan 14 päivänä heinäkuuta
1969 annettu maatalousyrittäjien eläkelaki sii-
hen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa
säännöksessä viitataan maatalousyrittäjien elä-
kelakiin, viittaus tarkoittaa maatalousyrittäjän
eläkelain mukaisia vastaavia säännöksiä, jollei
maatalousyrittäjän eläkelaista tai tästä laista
muuta johdu.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan *MYEL-lailla* 14 päi-
vänä heinäkuuta 1969 annettua maatalousyrittä-
jien eläkelakia siihen myöhemmin tehtyine muu-
toksineen.

4 §

MYEL-lain mukaisen vakuutuksen katsotaan muuttuneen maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitetuksi vakuutukseksi.

5 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua 18 vuoden ikärajaa sovelletaan vuoden 1986 jälkeen syntyneen maatalousyrittäjän mainitussa laissa tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimintaan, joka jatkuu 1 päivänä tammikuuta 2005 tai alkaa sen jälkeen. Samassa lainkohdassa tarkoitettua 68 vuoden ikärajaa sovelletaan maatalousyrittäjän mainitussa laissa tarkoitettuun maatalousyrittäjätoimintaan, joka jatkuu 1 päivänä tammikuuta 2005 tai alkaa sen jälkeen ja joka jatkuu mainittua ajankohtaa edeltävä aika mukaan lukien yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta.

Maatalousyrittäjän eläkelain 73 §:n mukaan eläkkeen perusteena olevaa kokonaistyötuloa laskettaessa 23 vuoden iän täyttämistä edeltävälle ajalle vahvistettu työtulo otetaan huomioon 1 päivänä tammikuuta 2005 lukien. Siltä osin kuin maatalousyrittäjälle ennen 1 päivänä tammikuuta 2005 vahvistettu työtulo otetaan eläkkeen perusteena olevaa työtuloa laskettaessa huomioon, se korotetaan vuoden 2004 tasoon 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleen työntekijän eläkelain (395/1961, TEL) 9 §:ssä tarkoitettulla indeksillä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,5, ja siitä laskentahetken tasoon maatalousyrittäjän eläkelain 84 §:ssä tarkoitettula palkkakertoimella.

6 §

Maatalousyrittäjä, joka on vapautettu vakuuttamisvelvollisuudesta MYEL-lain 4 §:n perusteella sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2001 tai jätetty vakuuttamatta MYEL-lain 4 §:n ja TEL:n 8 §:n perusteella sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, on vakuuttamisvelvollinen 1 päivänä tammikuuta 2007 alkaen. Maatalousyrittäjän on otettava maatalousyrittäjän eläkelain mukai-

nen vakuutus 30 päivään kesäkuuta 2007 mennessä.

Ennen 1 päivää tammikuuta 1961 syntynyt maatalousyrittäjä, joka on vapautettu vakuuttamisvelvollisuudesta 1 momentissa mainitun säännöksen perusteella, ei kuitenkaan ole vakuuttamisvelvollinen niin kauan kuin hän täyttää vapauttamiselle maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa voimassa olleen lain mukaan asetetut edellytykset.

7 §

Maatalousyrittäjä, jolla on MYEL-lain mukainen vakuutus, mutta joka maatalousyrittäjän eläkelain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella ei ole enää vakuuttamisvelvollinen, voi päättää vakuutuksensa maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulosta lukien. Vakuutusta ei päätetä takautuvasti.

8 §

Jos maatalousyrittäjän työeläkevakuutusmaksut ovat maatalousyrittäjän eläkelain 29 §:n perusteella vanhentuneet, kokonaistyötulo lasketaan vuodelle 2005 ja sen jälkeisille kalenterivuosille vahvistetusta työtulosta sanotun lain 73 §:n 2 momentin mukaisesti. Vuosille 1993—2004 vahvistetuista työtuloista vähentäminen tapahtuu kertomalla kalenterivuoden kullekin ajanjaksolle vahvistettu työtulo samalta ajanjaksolta saatujen vakuutusmaksujen ja samalle ajanjaksolle määrättyjen vakuutusmaksujen suhteella.

9 §

Mitä työntekijän eläkelain 37 ja 107—111 §:ssä säädetään viimeisen eläkelaitoksen järjestelystä, ei sovelleta silloin, kun eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka maatalousyrittäjätoimintaan tai yrittäjätoimintaan perustuvaa eläkettä taikka maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista eläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta

tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea ja hän hakee uutta eläkettä tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista. Mainittuja säännöksiä ei sovelleta myöskään silloin, kun ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään maksamaan uudelleen. Jos edunjäntäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tämän pykälän ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä, niitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:ssä tarkoitettu eläkeote lähetetään maatalousyrittäjälle ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2008.

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 lähetettävällä maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen lähettämistä edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005 lukien.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:n, 75 §:n 3 ja 4 momentin, 100 §:n sekä 101 §:n 4 momentin tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikojaa laskettaessa otetaan huomioon myös ennen

maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulu-
nut aika.

12 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus lisätään ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2010. Kertakorotus lisätään myös sellaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen 1 päivää tammikuuta 2006. Tällöin kertakorotus lisätään sen korotusprosentin mukaisesti, joka vastaa maatalousyrittäjän ikää vuoden 2010 alussa, edellyttäen, että työkyvyttömyyseläkkeen alkamisesta on tuolloin kulu-
nut vähintään viisi kalenterivuotta.

Kun työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma on sattunut ennen 1 päivää tammikuuta 2006, kertakorotus lisätään ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleiden TEL:n 8 ja 8 a §:n mukaisesti yhteensovitettuun eläkkeeseen. Jos perhe-eläke määrätään maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, kertakorotus lisätään ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleiden TEL:n 8 ja 8 a §:n mukaan yhteensovitettuun perhe-eläkkeeseen.

13 §

Vuonna 2010 ja sen jälkeen alkavat vanhuuseläkkeet muunnetaan elinaikakertoimella maatalousyrittäjän eläkelain 78 §:n mukaisesti. Elinai-
kakerroin vahvistetaan ensimmäisen kerran vuodelle 2009.

Vanhuuseläke muunnetaan vanhuuseläkkeen alkamisvuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella, jos vanhuuseläke alkaa ennen sitä vuotta, jona maatalousyrittäjä täyttää 62 vuotta. Vastavasti, jos työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi ennen sitä vuotta, jona maatalousyrittäjä täyttää 62 vuotta, eläke tarkistetaan sille vuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella, jona maatalousyrittäjän eläke muuttui vanhuuseläkkeeksi.

14 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 113 §:ää sovelletaan poistohakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

15 §

Jos eläketapahtuma sattuu vuosina 2006—2009, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan vuoden 2004 työansiona huomioon kokonaistyötulo, jonka perusteella tulevan ajan eläkeosuus olisi laskettu, jos maatalousyrittäjä olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004, ja vuoden 2005 työansiot otetaan huomioon siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 76 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään. Tällöin tarkasteluajana käytetään vastaavasti tulevan ajan ansion perusteena huomioon otettavien vuosien määrää. Jos eläketapahtuma sattuu vuonna 2010, otetaan vuoden 2005 työansiot huomioon siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 71 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 77 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään ja tarkasteluajaksi määrätään vastaavasti vuosien 2005—2010 perusteella. Maatalousyrittäjän eläkelain 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ansioedellytystä määrättäessä otetaan huomioon työansioita kuntoutushakemuksen vireille tuloa edeltävän viiden kalenterivuoden ajalta.

16 §

Jos maatalousyrittäjä, jonka hakemus eläkkeen maksamisesta ulkomaille on hylätty ennen 1 päivää tammikuuta 2003 voimassa olleen MYEL-lain 19 §:n ja TEL:n 9 a §:n perusteella, hakee eläkkeensä maksamista ulkomaille uudelleen, eläkkeestä maksetaan ulkomaille uuden hakemuksen saapumisen jälkeen erääntyneet erät.

17 §

Jos ennen 1 päivää tammikuuta 1982 alkanutta ja yhdenjaksoisesti jatkunutta osatyökyvyttömyyseläkettä saavan maatalousyrittäjän työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttää työkyvyttömyyseläkettä ja muutoksen voidaan arvioida kestävän vähintään vuoden, osatyökyvyttömyyseläke muutetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi muutosta seuraavan kuukauden alusta lukien.

18 §

Ennen 1 päivää heinäkuuta vuonna 1990 kuolleen edunjättäjän jälkeen perhe-eläkettä saavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömällä lapsella on oikeus saada perhe-eläkettä niin kauan kuin työkyvyttömyys yhdenjaksoisesti jatkuu. Perhe-eläkkeen maksamisen jatkaminen sen jälkeen, kun lapsi täyttää 18 vuotta, edellyttää eri hakemusta.

Täysorvon lisää saavan perhe-eläkkeen saajan oikeus täysorvon lisään määräytyy ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa voimassa olleen TEL:n mukaisesti silloinkin, kun perhe-eläkkeen määrä tulee tarkistettavaksi maatalousyrittäjän eläkelain tultua voimaan.

19 §

Oikeus leskeneläkkeeseen on 1 päivänä heinäkuuta 1950 tai sitä ennen syntyneellä leskellä siten kuin työntekijän eläkelain voimaantuloa lain (396/2006) 19 §:ssä säädetään.

20 §

Lesken uuden avioliiton takia lakkautettua leskeneläkettä aletaan maksaa lesken hakemuksesta uudelleen maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa voimassa olleiden MYEL-lain 19 §:n ja TEL:n 4 b §:n 2 momentin mukaisesti, jos lesken uusi avioliitto purkautuu ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa ja hakemus uudelleen maksamisesta toimitetaan eläkelaitokselle kuuden kuukauden kuluessa maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulosta.

21 §

Ammatillisen kuntoutuksen edellytyksenä oleva työansioedellytys täyttyy, kun maatalousyrittäjän eläkkeessä on otettu huomioon tuleva aika ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleiden MYEL-lain 7 §:n ja TEL:n 6 a ja 6 b §:n mukaisena.

22 §

Jos maatalousyrittäjä on harjoittanut maatalousyrittäjän eläkelain tarkoittamaa maatalousyrittäjätoimintaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005, maatalousyrittäjän eläkelain 68 §:n 3 momentissa tarkoitettu teoreettiseen eläkkeeseen

tuleva erillinen lisä lasketaan sen kokonaistyötu-
lon perusteella, jonka perusteella ennen 1 päi-
vää tammikuuta 2005 myönnettävää eläkettä
määrättäessä olisi otettava huomioon tuleva aika
tai sitä vastaava ansio ennen 1 päivää tammikuu-
ta 2005 voimassa olleen MYEL-lain perusteella.

23 §

Eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on ennen
1 päivää tammikuuta 2007, sovelletaan ennen 1
päivää tammikuuta 2007 voimassa olevia
MYEL-lain 19 §:ää ja TEL:n 8 §:n 6 momenttia
myös maatalousyrittäjän eläkelain voimaantu-
lon jälkeen.

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta eläk-
keestä ei vähennetä sellaista sotilasvammalain
(404/1948) mukaista korvausta, joka perustuu
vuosien 1939—1945 sodissa saatuun vammaan.

24 §

Jos maatalousyrittäjä saa maatalousyrittäjien
sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain mu-
kaista eläkettä, maatalousyrittäjien luopumis-
korvauksesta annetun lain mukaista luopumis-
korvausta tai maatalousyrittäjien luopumistues-
ta annetun lain tai maatalouden harjoittamisesta
luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006)
mukaista luopumistukea, edellä tarkoitetun su-
kupolvenvaihdoseläkkeen, luopumiskorvauk-
sen ja luopumistuen perusmäärä otetaan hu-
mioon:

1) eläkkeenä, jota saavalla ei ole oikeutta osa-
aikaeläkkeeseen;

2) leskeneläkettä määrättäessä lesken ansio-
työn perusteella saamana eläkkeenä;

3) maatalousyrittäjän eläkelain 83 §:ää sovel-
lettaessa työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momen-
tissa tarkoitettuna eläkkeenä; ja

4) työntekijän eläkelain 74 §:n 5 momentissa
tarkoitettuna eläkkeenä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitosta pidetään vii-
meisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun 1 mo-
mentissa tarkoitettulle eläkkeensaajalle myönne-
tään vanhuuseläke.

25 §

Eläke, jonka eläketapahtuma on ennen vuotta
2005, määräytyy ennen vuotta 2005 voimassa
olleen MYEL-lain mukaisesti, jollei mainitun
lain muuttamisesta annettujen lakien (637/2003
ja 893/2004) voimaantulosäännöksistä ja lain
637/2003 voimaantulosäännöksen muuttamis-
esta annetusta laista (894/2004) muuta johdu.

Sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys- ja
perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on
vuonna 2005, sovelletaan 31 päivänä joulukuuta
2004 voimassa olleen MYEL-lain säännöksiä.
Jos kuitenkin maatalousyrittäjä on täyttänyt 63
vuotta ennen työkyvyttömyyden alkamista, hä-
nelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen si-
jaan vanhuuseläke ansaitun suuruisena. Jos maa-
talousyrittäjä täyttää 63 vuotta ennen sairausva-
kuutuslain (1224/2004) 12 luvun 3 §:ssä sääde-
tyn ensisijaisuusajan täyttymistä, työkyvyttö-
myyseläkkeen sijaan eläke lasketaan ja myönne-
tään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä
seuraavan kuukauden alusta.

Jos perhe-eläkkeen eläketapahtuma on vuo-
den 2005 jälkeen, mutta perhe-eläke määräytyy
sellaisen edunjättäjän saaman eläkkeen perus-
teella, joka on yhteensovitettu ennen 1 päivää
tammikuuta 2005 voimassa olleen MYEL-lain
mukaisesti, myös perhe-eläke yhteensovitetaan
edellä tarkoitetun lain mukaisesti. Tällöin yh-
teensovitusrajaa laskettaessa ei kuitenkaan vä-
hennetä perhe-eläkelain (38/1969) mukaan suo-
ritettavaa lapsen eläkkeen perusmäärää tai les-
keneläkkeen perusmäärää.

Ennen 1 päivänä tammikuuta 2005 harjoite-
tusta maatalousyrittäjätoiminnasta karttunut elä-
keoikeus lasketaan 31 päivänä joulukuuta 2004
voimassa olleen MYEL-lain mukaan. Ennen 1
päivää tammikuuta 2005 alkanut ja sanottuna
ajankohtana jatkuva maatalousyrittäjätoiminta
katsotaan tällöin päättyneeksi 31 päivänä joulu-
kuuta 2004. Eläke lasketaan erikseen myös sel-
laisen maatalousyrittäjäjakson perusteella, joka
on vuoden 2004 loppuun mennessä jatkunut vä-
hemmän kuin neljä kuukautta, mutta kuitenkin
vähintään kuukauden, jos kyseinen maatalous-
yrittäjäjakso jatkuu vuonna 2005 ja tämä aika
mukaan lukien kestää vähintään neljä kuukaut-

ta. Karttunut eläkeoikeus korotetaan vastaamaan eläkkeen laskentavuoden tasoa palkkaker-toimella.

26 §

Ennen vuotta 1947 syntyneen maatalousyrittäjän osa-aikaeläkkeeseen ja sen jälkeen myönnettävään vanhuuseläkkeeseen sovelletaan, mitä säädetään MYEL-lain 19 §:ssä sekä TEL:n 4 §:n 2 momentissa, 4 f §:n 1 momentin johdantokappaleessa, 4 g §:n 2 momentissa sekä 5 §:n 4 momentissa, sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, sekä MYEL-lain 19 §:ssä ja TEL:n 5 §:n 6 momentissa, sellaisina kuin ne olivat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2002. Tällaisella maatalousyrittäjällä on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 60 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Varhennusvähenys tehdään 65 vuoden iästä eläkkeen alkamiseen 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleiden MYEL-lain 19 §:n ja TEL:n 5 a §:n 2 momentissa mainittujen varhennuskertoimien mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada vanhuuseläke vähentämättömänä 63 vuotta täytettyään. Jos kuitenkin maatalousyrittäjä jatkaa osa-aikatyössä 65 vuotta täytettyään, osa-aikaeläke muuttuu samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Tällöin työansioista karttuu eläkettä 1,5 prosenttia vuodessa 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 68 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välisenä aikana. Jos osa-aikatyöstä karttunut vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, lykättyä eläkkeen osaa korotetaan siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 32 §:n 4 momentissa säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös silloin, kun myönnetään uutta eläkettä sellaisen osa-aikaeläkkeen jälkeen, jonka eläketa-pahtuma on ollut ennen 1 päivää tammikuuta 2005.

27 §

Ennen vuotta 1950 syntyneellä pitkäaikaisesti työttömällä maatalousyrittäjällä on oikeus työttömyyseläkkeeseen siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa voimassa olleissa MYEL-lain, sen muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksissä ja mainittujen voimaantulosäännösten muuttamisesta annetuissa laeissa säädetään. Muilta osin työttömyyseläkkeeseen ja sen saajaan sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain voimaan tullessa voimassa olleissa MYEL-lain 19 §:ssä ja TEL:n 4 c §:ssä, 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 3 momentissa, 10 d §:n 7 momentissa sekä 17 b §:n 3 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maatalousyrittäjän oikeus tulevan ajan eläkkeeseen määräytyy samalla tavoin kuin se määräytyisi, jos työttömyyseläkkeen eläketa-pahtuma olisi 31 päivänä joulukuuta 2006. Tällöin tulevan ajan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa ansiot otetaan huomioon 31 päivänä joulukuuta 2006 saakka.

28 §

Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 26 ja 27 §:ssä tarkoitetun eläkkeen laskemista varten MYEL-lain 19 §:n ja TEL:n 6 a §:ssä tarkoitetun eläkkeeseen oikeuttavan tulevan ajan oikeuden määrittelyä sekä mainitun lain 7 f §:ssä tarkoitetun työeläkelisän laskemista varten välttämättömät tiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen etuuksien myöntäjän tai maksajan on annettava tiedot Eläketurvakeskukselle sen määräämällä tavalla kulkakin kalenterivuodelta seuraavan vuoden toukokuun loppuun tai muuhun Eläketurvakeskuksen kanssa sovittuun ajankohtaan mennessä.

29 §

Ennen vuotta 1947 syntyneellä maatalousyrittäjällä on oikeus lapsikorotukseen 31 päivänä joulukuuta 2004 voimassa olleiden säännösten mukaan.

30 §

Eläketurvakeskuksen hankkimien TEL:n 13 b §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006, tarkoitettun luottovakuutusyhtiön osakkeiden mahdollisesta myynnistä 31 päivänä joulukuuta 2005 jälkeen saaman tuoton johdosta palautettavaa osaa ei oteta huomioon työntekijän eläkelain vähim-

mäisehtojen mukaisen vakuutuksen keskimääräisessä työeläkevakuutusmaksussa.

31 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden harjoittamisen luopumisen tukemisesta 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (612/2006) 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 5 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sekä 2 momentti, 7 §:n 1 momentin, 9 §:n 2 momentin ja 10 §:n 2 kohdan suomenkielinen sanamuoto, 16 §:n 1 momentin 2 kohta, 18 §:n 1 momentin 2 kohta, 19 §:n 1 momentin 2 kohta, 20 §:n 1 momentin 2 kohta, 21 §:n 1 momentin 2 kohta, 28 §:n 2 momentin ja 29 §:n 1 ja 2 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 29 §:n 4 momentti, 30 §:n, 38 §:n 1 momentin 7 kohdan ja 41 §:n 1 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 41 §:n 2 momentti, 42 §:n 1 momentin ja 2 momentin 2 kohdan sekä 4 ja 5 momentin, 43 §:n 2 momentin, 44 §:n 2 momentin, 54 §:n ja 55 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 61 §, 69 §:n 1 ja 3 momentti, 73 §:n 1 momentti ja 78 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *eläkelaitoksella* maatalousyrittäjän eläkelaisa (/) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta; ja

5 §

Maatalousyrittäjä

Tässä laissa tarkoitetaan maatalousyrittäjällä:

2) henkilöä, joka harjoittaa maataloutta avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä siten, että hän on vastuunalaisena yhtiömiehenä otta-

nut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädetyn vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen; ja

3) henkilöä, joka harjoittaa maataloutta osakeyhtiön lukuun siten, että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädetyn vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä.

Mitä tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän aviopuolisosta, sovelletaan myös henkilöön, jonka kanssa maatalousyrittäjä jatkuvasti elää avioliittoa solmimatta yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa ja joka on ottanut toiminnastaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen.

7 §

Toimiminen maatalousyrittäjänä

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on luopumista edeltävän kymmenen vuoden ajan harjoittanut maataloutta 5 §:ssä tarkoitettuna maatalousyrittäjänä ja että hän on vähintään viiden vuoden ajan välittömästi ennen luopumista ollut vakuutettu maatalousyrittäjänä maatalousyrittäjän eläkelain nojalla. Tällöin vakuutuksen voimassaoloaikaan rinnastetaan aika, jona vakuutus on ollut keskeytettynä maatalousyrittäjän työkyvyttömyyden perusteella saaman kuntoutustuen vuoksi.

9 §

Luopuminen ennen vähimmäisiän saavuttamista

Jos luopujana on maatalousyrittäjän leski tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavan henkilön puoliso, luopujalla on oikeus luopumistukeen, jos luopuminen tapahtuu aikaisintaan viisi vuotta ennen kuin luopuja saavuttaa 8 §:ssä säädetyn iän.

10 §

Luopumistuen saamisen estävät eläkkeet

Oikeutta luopumistukeen ei ole luopujalla, joka luopumisen tapahtuessa saa:

2) maatalousyrittäjän eläkelain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai osaaikaeläkettä.

16 §

Luovutus lisäalueeksi maatalousyrittäjälle

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa

maatilan peltomaan osina tai kokonaan lisämaaksi maatalouden harjoittamista varten yhdelle tai useammalle luovutuksensaajalle:

2) joka on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen maatilatalouden harjoittajana;

18 §

Sukupolvenvaihdos henkilöyhtiössä

Jos luopujana on 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua sellaisella sukupolvenvaihdosluovutuksella, jossa luopuja luovuttaa yhtiöosuutensa luopumisen kohteena olevan maatilan omistavassa avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä luovutuksensaajalle, joka:

2) täyttää luopumisen tapahduttua maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetty vakuuttamisen edellytykset luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa maatilatalouden perusteella; ja

19 §

Sukupolvenvaihdos osakeyhtiölle

Kun luopujana on 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua sukupolvenvaihdosluovutuksella siten, että luopumisen kohteena olevan maatilan omistavan osakeyhtiön kaikki osakkeet luovutetaan luovutuksensaajalle, joka:

2) täyttää luopumisen tapahduttua maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetty vakuuttamisen edellytykset lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa maatilatalouden perusteella; ja

20 §

Sukupolvenvaihdosluovutus henkilöyhtiölle

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatilaa peltomaan ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdosluovutuksella 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maataloutta harjoittavalle avoimelle yhtiölle tai kommandiittiyhtiölle, jos:

2) 1 kohdassa tarkoitetut vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät luopumisen tapahtunutta maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetty vakuuttamisen edellytykset luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa toiminnan perusteella; ja

21 §

Sukupolvenvaihdosluovutus osakeyhtiölle

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatilaa peltomaan ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdosluovutuksella 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maataloutta harjoittavalle osakeyhtiölle seuraavin edellytyksin:

2) 1 kohdassa tarkoitettu maatalousyrittäjä luopumisen tapahtunutta täyttää luopumisen kohteena olevalla maatilalla harjoittamansa toiminnan perusteella maatalousyrittäjän eläkelain 3 ja 7 §:ssä säädetty vakuuttamisen edellytykset lain 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna maatalousyrittäjänä;

28 §

Luopumistuen osat

Luopumistuen perusmäärä perustuu maatalousyrittäjälle maatalousyrittäjän eläkelain nojalla vahvistettuun tuloon.

29 §

Perusmäärän määräytyminen

Luopumistuen perusmäärä on yhtä suuri kuin se maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänellä luopumisen tapahtuessa olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Perusmäärää määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon oikeutta eläkkeeseen työntekijän eläkelain 74 §:ssä luetelluista etuuksista eikä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaista etuutta. Edellä mainittujen etuuksien perusteena olevia tuloja tai työntekijän eläkelain 76 §:n 4 momentissa tarkoitettuja laskennallisia tuloja ei oteta huomioon tulevan ajan eläkkeen perusteena olevissa ansioissa.

Perusmäärän suuruutta määrättäessä ei oteta huomioon sellaista oikeutta eläkkeeseen, joka perustuu maatalousyrittäjän työ- tai virkasuhteeseen taikka muuhun kuin maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettuun yrittäjätoimintaan.

Luopumistuen perusmäärään sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 92—95 §:ssä säädetään ensisijaisten etuuksien vähentämisestä eläkkeestä sekä mitä lapsikorotuksesta säädetään maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulon jälkeen annetun lain (/) 29 §:ssä. Perusmäärä tarkistetaan yleisten palkka- ja hintatasossa tapahtuneiden muutosten mukaan siten kuin työntekijän eläkelain 98 §:ssä säädetään.

30 §

Osatyökyvyttömyyseläkettä saavan perusmäärä

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaista osatyökyvyttömyyseläkettä saavan maatalousyrittäjän luopumistuen perusmäärä on yhtä suuri kuin se maatalousyrittäjän eläkelain mukainen täysi työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hänen osatyökyvyttömyyseläkkeensä olisi luopumisen tapahtuessa muutettu täyden eläkkeen suuruiseksi. Perusmäärää

määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruisena työntekijän eläkelain 74 §:ssä luetelluista etuuksista tai valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella karttunutta eläkettä tai etuutta. Muilta osin perusmäärään sovelletaan, mitä 29 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maatalousyrittäjän eläkelain mukainen osatyökyvyttömyyseläke muutetaan luopumistuen perusmääräksi siitä ajankohdasta lukien, kun luopumistukea aletaan 38 §:n mukaisesti maksaa. Maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen osatyökyvyttömyyseläkkeen maksaminen lakkaa edellä mainitusta ajankohdasta lukien.

38 §

Luopumistuen maksaminen

Luopumistukea suoritetaan asianomaista luopumistapaa koskevasta 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua luopumisajankohdasta; luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta ennen kuin:

— — — — —
7) edellä 18—21 §:ssä tarkoitetuissa luovutuksissa luovutuksensaaja on esittänyt selvityksen siitä, että hän toimii sanotuissa lainkohdissa tarkoitetuissa yhtiöissä vastuunalaisena yhtiömiehenä tai että hänellä on määräysvalta osakeyhtiössä ja että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen toiminnastaan luopumisen kohteena olevalla maatilalla;

41 §

Eläkkeen saaminen ja karttuminen luopumistukiajalta

Siltä ajalta, jolta luopujalle suoritetaan luopumistukea, ei sen saajalla ole oikeutta saada eläkettä maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua yrittäjätoiminnan perusteella. Luopumistuen saaminen ei kuitenkaan estä eläkeoikeuden syntymistä työ- tai virkasuhteen taikka muun kuin

maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua yrittäjätoiminnan perusteella.

Luopuja ei voi kartuttaa eläkettä maatalousyrittäjän eläkelain nojalla siltä ajalta, jolta hänelle suoritetaan luopumistukea. Luopuja ei voi luopumisen tapahtumisen jälkeen kartuttaa eläketurvaa maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuna maatilatalouden harjoittajana tai poronomistajana myöskään siltä ajalta, jolta luopumistuen suorittaminen ei ole vielä alkanut siitä syystä, etteivät 38 §:ssä säädetty edellytykset tai jokin niistä täyty.

Kun luopumistukea on alettu suorittaa 38 §:n perusteella, luopumistuen saajalle karttuu muuta kuin maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta ansiotyöstä eläkettä sen mukaan, mitä säädetään työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitetuissa työeläkelaeissa eläkkeen aikana tehdystä työstä.

42 §

Luopumistuen perusmäärän muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Luopumistuen perusmäärä muuttuu samansuuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana luopumistuen saaja täyttää 63 vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun vanhuuseläkkeeseen lisätään kuitenkin:

— — — — —
2) sellainen maatalousyrittäjän eläkelain nojalla karttunut eläke, jota ei ole luopumishetkellä tämän lain säännösten mukaan tullut ottaa huomioon luopumistuen perusmäärää määritettäessä.

— — — — —
Perusmäärän muuttuessa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vanhuuseläkkeeksi, eläkelaitos voi myöntää hakemuksesta eläkkeensaajalle työ- tai virkasuhteen tai muun kuin maatalousyrittäjän eläkelain perusteella harjoitetun yrittäjätoiminnan perusteella karttuneen vanhuuseläkkeen aikaisintaan 1 momentissa tarkoitettua ajankohdasta lukien.

Jos luopuja ei ole lopettanut tai vähentänyt muita ansiotöitään niin, että luopumistuen pe-

rusmäärän maksaminen olisi aloitettu, 1 momentissa tarkoitetun maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen maksamisen aloittamista voidaan luopujan hakemuksesta lykätä, jos hakemus tehdään ennen kuin luopuja täyttää 63 vuotta. Tällöin maatalousyrittäjän eläkelain mukainen vanhuuseläke myönnetään erillisestä hakemuksesta. Vanhuuseläke määräytyy 1—4 momentissa tarkoitetuin tavoin hakemusta seuraavan kuukauden alusta.

43 §

Luopumistuen täydennysosan maksamisen lakkaaminen

Täydennysosaa maksetaan 42 §:ssä tarkoitetun maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen lisäksi, jollei 3 ja 4 momentista muuta johdu.

44 §

Luopumistuen saajan kuolema

Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta luopumistuen saajan jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjän eläkelaiissa tarkoitetun yrittäjätoimintansa perusteella oikeus saada tämän lain 29 tai 30 §:n mukaisen perusmäärän suuruista täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

54 §

Aiheettomasti maksetun osatyökyvyttömyyseläkkeen kuittaaminen

Jos luopujalle on suoritettu 30 §:n 2 momentin mukaan aiheetta maatalousyrittäjän eläkelain mukaista osatyökyvyttömyyseläkettä luopumisen jälkeen, voidaan aiheetta maksettu eläke kuitata kokonaisuudessaan luopujalle samalta ajanjaksolta maksettavaksi tulevasta luopumistuen perusmäärästä.

55 §

Aiheettomasti maksetun luopumistuen kuittaminen

Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumistuki periä takaisin kuittamalla se vastaisuudessa maksettavista maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

61 §

Vakuutettujen edustajat

Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

69 §

Eläkelaitoksen oikeus saada ja käyttää saamiaan tietoja

Eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä veroviranomaisilta, maaseutuelinkeinorekisteristä annetussa laissa (1515/1994) tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta sekä paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 143 §:ssä säädetään.

Eläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista asiaa käsitellessään muiden maatalousyrittäjän eläkelain 114 §:ssä mainituissa laeissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 145 §:ssä säädetään.

73 §

Eläkelaitoksen oikeus ja velvollisuus antaa tietoja

Eläkelaitoksen on annettava tietoja liikennevakuutuslain (279/1959) 19 §:ssä tarkoitettulle vakuutusyhtiölle, Liikennevakuutuskeskukselle, Valtiokonttorille, Kansaneläkelaitokselle sekä verohallinnolle siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 146 §:n 1 momentissa säädetään.

yrittäjän eläkelain 114, 116—124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126—132 ja 134 §:ssä säädetään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja 103 §:n 1 momentissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenten määräämisestä.

78 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä maatalous-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella yrittäjätoiminnalla ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa ja eläkettä.

Laki**maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 2 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti, 24 §:n 1 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto, 24 §:n 2 momentti, 25 §:n 3 momentin, 26 §:n 2 momentin ja 27 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 31 §:n 2 momentti, 37 §:n 2 momentti ja 40 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti laissa 1326/1999 sekä 24 §, 25 §:n 3 momentti, 37 §:n 2 momentti ja 40 §:n 1 momentti laissa 613/2006, sekä

lisätään 26 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *eläkelaitoksella* maatalousyrittäjän eläkelaisissa (/) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta; ja

Mitä tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän aviopuolisosta, sovelletaan myös henkilöön, jonka kanssa maatalousyrittäjä jatkuvasti elää

avioliittoa solmimatta yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa ja joka on vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 5 kohdan nojalla.

24 §

Siltä ajalta, jolta luopujalle suoritetaan luopumistukea, ei sen saajalla ole oikeutta saada eläkettä maatalousyrittäjän eläkelaisissa tarkoitettua yrittäjätoimintansa perusteella. Luopumistuen

saaminen ei estä eläkeoikeuden syntymistä työtai virkasuhteen taikka muun kuin maatalousyrittäjän eläkelaiissa tarkoitettun yrittäjätoiminnan perusteella.

Luopuja ei voi kartuttaa eläkettä maatalousyrittäjän eläkelain nojalla siltä ajalta, jolta hänelle suoritetaan luopumistukea. Luopuja ei voi luopumisen tapahtumisen jälkeen kartuttaa eläkettä maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuna maatilatalouden harjoittajana tai poronomistajana myöskään siltä ajalta, jolta luopumistuen suorittaminen ei ole vielä alkanut siitä syystä, etteivät 22 §:ssä säädetty edellytykset tai jokin niistä täyty.

Kun luopumistuen suorittaminen 22 §:n perusteella on alkanut, luopumistuen saajalle karttuu muusta kuin maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta ansiotyöstä eläkettä sen mukaan, mitä työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitetuissa työeläkelaeissa säädetään eläkkeen aikana tehdystä työstä.

25 §

Luopumistuen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä on voimassa, mitä säädetään vuoden 1961 työntekijän eläkelain 4 c §:n 6 momentissa, sellaisena kuin se oli voimassa työntekijän eläkelain ja työntekijän eläkelain voimaantulon (396/2006) voimaan tullessa. Luopumistuki voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista luopumistukieristä tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeen eristä. Takaisinperintäsaatavan vanhentumiseen sovelletaan, mitä 31 §:n 3 momentissa säädetään.

26 §

Luopumistuen perusmäärä muuttuu samansuuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi 1 momentissa tarkoitusta ajankohdasta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun vanhuuseläkkeeseen lisätään kuitenkin:

1) se eläke, johon luopumistuen saajalla on oikeus työntekijän eläkelain 74 §:ssä säädettyjen etuuksien nojalla, sekä etuus, joka on karttunut valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidosta tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella; ja

2) sellainen maatalousyrittäjän eläkelain nojalla karttunut eläke, jota ei ole luopumishetkellä tämän lain säännösten mukaan tullut ottaa huomioon luopumistuen perusmäärää määritettäessä.

27 §

Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta luopumistuen saajan jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjän eläkelaiissa tarkoitettun yrittäjätoimintansa perusteella oikeus saada tämän lain 18 §:n mukaisen perusmäärän suuruista täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

31 §

Aiheettomasti maksettu luopumistuki saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista luopumistukieristä. Kulloinkin suoritettavasta luopumistukierästä ei saa tuensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosa siitä luopumistukierän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun luopumistukierästä on toimitettu ennakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakkopidätys. Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumistuki periä takaisin kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

37 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioi-

den muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusoikeudesta vakuutuslakiin (132/2003). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätty työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

— — — — —
40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006, sekä mitä työntekijän eläkelain 96—100, 103 §:ssä, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134—

140 §:ssä, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 193 §:n 2 momentissa, 195—196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216—218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116—124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126—132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella yrittäjätoiminnalla ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa ja eläkettä.

Laki

maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1317/1990) 22 §, 23 §:n, 26 §:n 1 momentin ja 29 §:n 1 ja 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 30 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 41 § ja 43 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 23 § laissa 614/2006, 35 §:n 1 momentti laissa 1471/1993, 40 §:n 2 momentti ja 43 §:n 1 momentti mainitussa laissa 614/2006 seuraavasti:

22 §

Siltä ajalta, jolta sukupolvenvaihdoseläkettä maksetaan, ei sen saajalla ole oikeutta saada muuta eläkettä maatalousyrittäjän eläkelaiassa (/) tarkoitetun yrittäjätoimintansa perustella.

23 §

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saaminen ei estä eläkeoikeuden syntymistä työ- tai virkasuhteen

taikka muun kuin maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitetun yrittäjätoiminnan perusteella.

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saaja ei voi kartuttaa eläkettä maatalousyrittäjän eläkelain nojalla siltä ajalta, jolta hänelle suoritetaan sukupolvenvaihdoseläkettä.

Kun sukupolvenvaihdoseläkkeen suorittaminen on aloitettu 19 §:n perusteella, sukupolvenvaihdoseläkkeen saajalle karttuu muusta kuin maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta ansio-

työstä eläkettä sen mukaan, mitä työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa säädetään eläkkeen aikana tehdystä työstä.

26 §

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella sukupolvenvaihdoseläkettä ei 24 tai 25 §:n mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 24 tai 25 §:n perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan perii takaisin myös kuittaamalla se vastaisista tämän lain mukaisista sukupolvenvaihdoseläkkeen eristä tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

29 §

Eläkkeensaajan täyttäessä 65 vuotta sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosa lakkaa ja perusmäärä muuttuu 15 §:n mukaisen perusmäärän suuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi.

Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta sukupolvenvaihdoseläkkeen saajan jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitetun yrittäjätöimintänsä perusteella oikeus saada tämän lain 15 §:n mukaisen perusmäärän suuruista täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

30 §

Aiheettomasti maksettu eläke saadaan perii takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista tämän lain mukaisista sukupolvenvaihdoseläkkeen eristä tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai

vanhuuseläkkeen eristä. Kulloinkin suoritettava eläke-erästä ei saa eläkkeensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun eläke-erästä on toimitettu ennakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys.

35 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskukset, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset sekä maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jäljempänä eläkelaitos.

40 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutus oikeudesta vakuutus oikeuslaissa (132/2003). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätty työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

41 §

Tämän lain mukaiset eläkemenot ja hoitokulut yhdistetään maatalousyrittäjän eläkelain mukaisiin vastaaviin kuluihin ja kustannetaan siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain 135 §:ssä säädetään sanotun lain mukaisten eläkkeiden, muiden etuuksien ja hoitokulujen kustannuksista vastaamisesta.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna kuukausittain enakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää. Ennakot määrätään ja maksetaan yhdessä maatalousyrittäjän eläkelain 135 §:n 4 momentissa tarkoitettujen valtion ennakoiden kanssa.

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, sukupolvenvaihdoseläkkeestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vuoden 1961 työntekijäin eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006 sekä mitä työntekijän eläkelain 96—100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134—140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 195, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momen-

tissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216—218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116—124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126—132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella yrittäjätoiminnalla ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa ja eläkettä.

Laki

luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 8 §:n 2 momentin 2 kohta, 14 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 24 §,

sellaisina kuin ne ovat 8 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 226/2002, 14 §:n 1 momentti laissa 1304/1990, 22 §:n 1 momentti laissa 1087/1985 ja 24 § laissa 615/2006 seuraavasti:

8 §

Täysi luopumiseläke muutetaan vähennetyksi eläkkeeksi:

2) jollei 12 a §:stä muuta aiheudu, jos täyden luopumiseläkkeen saaja antamansa maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen vastaisesti luovuttaa tai vuokraa vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella sitoumuksen alaista peltomaata lisäalueeksi henkilölle, joka luovutusajankohtana harjoittaa maataloutta maatilalla siten, että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain (/) 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen, ja joka sitoutuu pitämään hal-

linnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan;

14 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskukset, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset sekä maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jota jäljempänä sanotaan eläkelaitokseksi.

22 §

Luopumiseläkkeistä aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen muun toiminnan

hoitokuluihin ja korvataan eläkelaitokselle siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista hoitokuluista on säädetty.

— — — — —

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiseläkkeestä on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 98—100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125—127, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134—140 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja

216—218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116—124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126—132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelaiassa, maatalousyrittäjän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa (/) säädetään eläkelaitosten toimivallasta, huolehtii eläkehakemuksen ratkaisemisesta, eläkkeen maksamisesta ja eläkkeeseen liittyvistä eläkelaitoksen muista tehtävistä Maatalousyrittäjien eläkelaitos, milloin eläkkeen hakija saa eläkettä hakiessaan luopumiseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Laki

maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1330/1992) 23 ja 24 §, 25 §:n 2 momentti, 26 §:n 1 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto, 27 §:n 2 momentti, 32 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti ja 37 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 25 §:n 2 momentti laissa 227/2002, 32 §:n 1 momentti ja 37 §:n 1 momentti laissa 616/2006 seuraavasti:

23 §

Siltä ajalta, jolta luopumiskorvauksen perusmäärää maksetaan, ei sen saajalla ole oikeutta saada eläkettä maatalousyrittäjän eläkelaiassa (/) tarkoitetun yrittäjätoimintansa perusteella.

24 §

Luopumiskorvausta ei pidetä eläkkeenä, jonka saaminen estää eläkeoikeuden syntymisen työ- tai virkasuhteen taikka muun kuin maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitetun yrittäjätoiminnan perusteella.

25 §

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa tai sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka jos tälle toiminnalle tai laiminlyönnille on ollut olemassa muu erityinen syy, voidaan luopumiskorvaus lakkauttaa määräajaksi taikka päättää, että luopumiskorvaus maksetaan entisen suuruisena. Luopumislisä voidaan lakkauttaa myös osaksi. Sitoumuksen laiminlyönnille on olemassa tässä momentissa tarkoitettu erityinen syy, jos sitoumuksen alaista maata on luovutettu tai vuokrattu vähintään viideksi vuodeksi

tehdyllä vuokrasopimuksella maatalouden harjoittamista varten lisämaaksi henkilölle, joka luovutusajankohtana harjoittaa maataloutta maatilalla siten, että hän on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen. Lisäksi edellytetään, että luovutuksensaaja on sitoutunut pitämään hallinnassaan ja viljelemään luovutettavaa tai vuokrattavaa aluetta vähintään viiden vuoden ajan. Tässä momentissa tarkoitettuna erityisenä syynä pidetään myös sitoumuksen alaisen maan luovuttamista käytettäväksi luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitettuna luonnonsuojelu- tai maisema-alueena.

26 §

Luopumiskorvauksen saajan täyttäessä 65 vuotta luopumiskorvauksen luopumislisä lakkaa, jollei 2 momentista muuta johdu, ja perusmäärä muuttuu 13 §:n mukaisen perusmäärän suuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vanhuuseläkkeeksi.

Luopumiskorvauksen saajan kuollessa luopumiskorvaus lakkaa. Määrättäessä perhe-eläkkeen suuruutta luopumiskorvauksen saajan jälkeen katsotaan, että edunjättäjällä oli kuolinhetkellään maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettuna yrittäjätoimintansa perusteella oikeus saada tämän lain 13 §:n mukaisen perusmäärän suuruisia täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

27 §

Aiheettomasti maksettu luopumiskorvaus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista korvauseristä. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosa siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun korvauserästä on toimitettu ennakkoperintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys. Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumiskorvaus periä takaisin kuittaamalla se vas-

taisuudessa maksettavista maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

32 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusoikeudesta vakuutusoikeuslaissa (132/2003). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrättyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

35 §

Luopumiskorvauksesta aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen muun toiminnan hoitokuluihin ja korvataan eläkelaitokselle siten kuin maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista hoitokuluista säädetään.

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiskorvauksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 98—100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134—140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216—218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116—124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126—132, 134,

143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän elä-

kelain mukaisella yrittäjätoiminnalla ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisella eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa ja eläkettä.

Laki

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 2 ja 3 §, 7 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohta, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 ja 3 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 17 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 18 §, 21 §:n 1 ja 4 momentti ja 22 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 3 § ja 7 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta laissa 977/1993, 7 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1283/2001, 11 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1070/1990, 12 §:n 1 momentti laissa 1644/1992, 13 §:n 2 momentti ja 15 §:n 1 ja 2 momentti laissa 924/2003, 13 §:n 3 momentti ja 22 §:n 1 momentti laissa 1029/2004, 17 §:n 1—3 momentti laissa 902/1996, 17 §:n 4 momentti laissa 1043/1998, 18 § laeissa 1274/1997 ja 936/2000, 21 §:n 1 momentti mainituissa laeissa 977/2003 ja 902/1996, 21 §:n 4 momentti laissa 1313/1989 ja 22 §:n 2 momentti laissa 724/2002, seuraavasti:

2 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, jonka tehtävät hoitaa maatalousyrittäjän eläkelaiassa (/) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

3 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettua maatilatalouden harjoittajaa, kalastajaa tai poronmistajaa, sanotun lain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjän kanssa yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa jatkuvasti elävää henkilöä sekä sanotun lain 4 §:ssä tarkoitettua perheenjäsentä.

Maatalousyrittäjätyönä pidetään maatalousyrittäjän tekemää maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettua työtä. Maatalousyrittäjä-

työksi ei katsota sanotun lain 7 §:n 5 kohdassa tarkoitettua eri yrityksenä pidettävää toimintaa.

7 §

Tämän lain mukaista korvausta suoritetaan, jos työvahinko on sattunut:

1) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 1—4 tai 6 kohdassa tarkoitettulle henkilölle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan mainitun lain 10 §:n mukaisen vakuutuksen;

2) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettulle henkilölle aikana, jolle hänellä on voimassa sanotun lain mukainen vakuutus;

4) edellä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle, joka on tullut maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutavasti työkyvyttömäksi, ja työvahinko on sattunut ennen kuin 30 päivää on kulunut siitä, kun

hän sai tiedon eläkelaitoksen tai muutoksenhakuelimen eläkkeen myöntämistä koskevasta päätöksestä.

11 §

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänen maatalousyrittäjän eläkelain mukaista työtuloaan työvahingon sattumishetkellä.

Maatalousyrittäjälle, jolla ei työvahingon satuessa ole voimassa maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta, määrätään vuosityöansio soveltuvin osin sanotussa laissa säädettyä perusteita noudattaen.

12 §

Päivärahan suuruus on maatalousyrittäjätoiminnan osalta 1/360 11 §:ssä tarkoitetusta vuosityöansiosta. Jos maatalousyrittäjä tai hänen omaisensa osoittavat, että viimeisen vuoden aikana ennen työvahingon sattumista maatalousyrittäjän eläkelain 16 tai 17 §:ssä tarkoitetuissa viljelmän työtuloon vaikuttavissa tekijöissä on tapahtunut muutos, joka korottaisi maatalousyrittäjän työtuloa sanotun lain säännösten mukaisesti, ja maatalousyrittäjä, mikäli hänet edelleen on vakuutettava, on tehnyt hakemuksen työtulonsa tarkistamiseksi, otetaan tässä tarkoitettu muutos vuosityöansiota määrättäessä huomioon. Muutoksen perustuessa saman lain 16 §:n 4 momentissa tarkoitettuun viljelmän tuottavuuteen voidaan aikaisemminkin tapahtunut muutos ottaa huomioon, mikäli se olosuhteisiin nähden on kohtuullista. Tässä momentissa tarkoitettua korotettua vuosityöansiota käytetään päivärahaa määrättäessä kuitenkin vain siltä osin kuin päivärahaa myönnetään neljän kuukauden jälkeiselle ajalle työvahingon sattumisesta.

13 §

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 5 momentin mukaista tapaturmaturvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 21 §:n 5 momentin mukaisen vakuutuksen perusteella

maksettaviin etuuksiin työntekijän eläkelain (395/2006) 98—100 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kohtuullisiin hoitokuluihin luetaan myös maatalousyrittäjän eläkelain 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Sijoitusten tuotto lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjän eläkelain 135 §:n 4 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti. Kokonaiskustannuksista vähennetään ennen rahoitusosuuksien määräämistä perustekorkokannan ylittävä sijoitusten nettotuotto. Vastaavasti jos sijoitusten tuotto ei saavuta perustekorkokannan mukaista tasoa, alitteen määrä lisätään kokonaiskustannuksiin.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisia päivärahakuluja 14,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,8 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 8,8 prosenttia, perheläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia eläkekuluja 9,6 prosenttia.

16 §

Kansaneläkelaitos suorittaa vuosittain tapaturmavakuutuslaitokselle 15 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain, kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio suorittaa vuosittain 15 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

17 §

Maatalousyrittäjän, joka on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelaisissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa vastaavan vakuutuksen,

on maksettava sanotun vakuutuksen ajalta vakuutusmaksu tämän lain mukaista työvahinkokorvaa varten.

Vakuutusmaksu muodostuu kaikille maatalousyrittäjille samansuuruisesta pohjaosasta ja maatalousyrittäjälle maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistetun työtulon perusteella määräytyvästä ansio-osasta. Vakuutusmaksun pohjaosan perusteena käytetään maatalousyrittäjien osuutta tämän lain perusteella korvattujen sairaanhoitokustannusten yhteismäärästä.

Vakuutusmaksua alennetaan 10 prosentilla jokaiselta vakuutusmaksun kohdentumisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta, jonka aikana maatalousyrittäjän voimassa oleva maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n mukaista vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus on jatkunut yhdenjaksoisesti, kuitenkin enintään viideltä kalenterivuodelta. Jokainen sanottuna aikana korvattu työvahinko pienentää tässä tarkoitettua alennusta 10 prosentilla alentamattomasta vakuutusmaksusta laskettuna.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti laskettua vakuutusmaksua alennetaan 20 prosentilla, jos maatalousyrittäjä on vakuutusmaksun kohdistumisvuotta edeltävän lokakuun 1 päivänä kuullut työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettua työterveyshuollon piiriin. Alennuksen saaminen edellyttää lisäksi, että mainitun lain 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua työpaikkakäynnistä on edellä mainittuun ajankohtaan mennessä kulunut enintään neljä vuotta. Viimeksi mainitusta edellytyksestä voidaan poiketa, jos työterveyshuoltoon liittymisestä on kulunut enintään neljä vuotta edellyttäen kuitenkin, että työpaikkakäynnin suorittamisesta on sovittu, ja myöhemminkin, jos osoitetaan, että työpaikkakäyntiä ei ole maatalousyrittäjästä riippumattomasta syystä voitu suorittaa sanotussa ajassa. Ellei vakuutuksen päättymisestä muuta johdu, alennus myönnetään täysin kalenterivuosin sen vuoden loppuun asti, jonka kuluessa edellytykset alennuksen saamiselle päättyvät.

18 §

Mitä maatalousyrittäjän eläkelain 12 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 24—30 ja 97 §:ssä sekä maa-

talousyrittäjän eläkelain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa on säädetty sanotun lain mukaisesta vakuutusmaksusta, on vastaavasti sovellettava tämän lain mukaiseen mak-suun. Tämän lain mukainen vakuutusmaksu pe-ritään maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen va-kuutusmaksun yhteydessä.

Työvahinkokorvauksesta saadaan vähentää korvauksensaajan maksamatta jääneet tämän lain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset va-kuutusmaksut noudattaen, mitä maatalousyrittä-jän eläkelain 97 §:ssä säädetään.

21 §

Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamin ehdoin ja 2 momentissa säädetyn maksuin voi-daan tämän lain mukainen vakuutus myöntää maatalousyrittäjälle:

1) jonka viljelmä on maatalousyrittäjän elä-kelain 3 §:n 1 kohdassa edellytettyä kokoa pie-nempi;

2) jonka vuosityöansio on maatalousyrittäjän eläkelain 7 §:n 4 kohdassa tarkoitettua määrää pienempi; tai

3) sellaisen työvahingon varalle, joka sattuu aikana, jolle maatalousyrittäjä ei ole velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä tarkoitettua vakuutusta.

Tapaturmavakuutuslaitoksen on vakuutuksen alkaessa ja olosuhteiden muuttuessa todettava maatalousyrittäjän eläkelain 14—21 §:n sään-nöksiä soveltaen, mitä on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.

22 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin lisäksi voimassa, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114 ja 124 §:ssä, 144 §:n 2 momentis-sa sekä tapaturmavakuutuslain 30 a ja 30 b §:ssä, 55 §:n 1 momentissa sekä 61 a, 63, 64 h ja 64 i §:ssä säädetään. Maatalousyrittäjien tapa-turmavakuutuslaitos on velvollinen osallistu-maan tapaturmavakuutuslain 30 a ja 30 b §:ssä mainitun Tapaturmavakuutuslaitosten liiton toi-mintaan ja kustannuksiin siltä osin kuin ne liittyy-

vät tämän lain toimeenpanoon. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan tarkoitetut kustannukset lasketaan.

Tapaturmavakuutuslain 55 §:n 1 momentin säännöksiä sovellettaessa rinnastetaan maatalousyrittäjä sanotussa laissa tarkoitettuun työnantajaan.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Tässä laissa maatalousyrittäjän elä-

kelain mukaisella yrittäjätoiminnalla, vakuutusmaksulla ja eläkkeellä tarkoitetaan myös maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaista yrittäjätoimintaa, vakuutusmaksua ja eläkettä. Tämän lain 18 §:ssä olevaa viittausta maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ään sovelletaan noudattaen, mitä maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulosta annetun lain (/) 11 §:ssä on säädetty.

Tällä lailla kumotaan 21 päivänä toukokuuta 1982 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusasetuksen (375/1982) 1 §.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 2 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille 17 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (118/1991) 2 § ja 5 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto,

sellaisena kuin niistä on 5 §:n 1 momentti laissa 903/1996, seuraavasti:

2 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan henkilöä, jolla on työkyvyttömyyden alkaessa voimassa maatalousyrittäjän eläkelain (/) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskeva vakuutus tai vireillä hakemus vakuutuksen saamiseksi.

5 §

Päivärahan suuruus on 1/514 maatalousyrittäjälle työkyvyttömyyden alkaessa vahvistettuna olleesta maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta työtulosta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 9 §:n 2 momentti, 27 §:n suomenkielinen sanamuoto, 27 a §:n 1 kohta ja 45 §, sellaisena kuin niistä ovat 27 § ja 27 a §:n 1 kohta laissa 1135/2001, seuraavasti:

3 §

Maatalousyrittäjän määritelmä

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka itse työhön osallistuen harjoittaa maataloutta ja:

1) joka on ollut velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelaiassa (/) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen ja jolla on voimassa mainittu vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi; tai

9 §

Yleinen johto, ohjaus ja valvonta sekä toimeenpano

Lomitustoiminnan toimeenpanosta vastaa maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos (eläkelaitos).

27 §

Sijaisavusta perittävät maksut

Sijaisavusta peritään palvelun saajalta tuntimaksu, joka ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Tuntimaksu on yksi euro lomitustunnilta lisätynä määrällä, joka saadaan jakamalla sijaisavun saajan maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo 5 000:lla, jollei jäljempänä tässä laissa toisin säädetä. Maksu määrätään sen työtulon mukaan, joka sijaisavun saajalla oli voimassa sijaisavun alkamisvuoden ensimmäisenä päivänä. Jollei tällaista työtuloa ole, maksu määrätään sijaisavun saajan viime-

si voimassa olleen indeksillä korotetun työtulon mukaan. Jos sijaisavun saajalla ei ole ollut maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta, maksun perusteena on soveltuvin osin mainitussa laissa säädettyjä perusteita noudattaen arvioitu alkavan yrittäjän vuotuinen työtulo.

27 a §

Korotettu sijaisapumaksu

Sijaisavusta peritään 27 §:n mukainen maksu 50 prosentilla korotettuna:

1) kun sijaisavun saaja on sijaisavun alkaessa oikeutettu palkkaetuuksiin työ- tai virkasuhteen perusteella tai kun hänellä on voimassa yrittäjän eläkelaiassa (/) tarkoitettu vakuutus; sekä

45 §

Tietojen saantioikeus

Paikallisyksiköllä ja eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä toimeenpanossa välttämättömiä tietoja toisiltaan sekä muilta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999; *julkisuuslaki*) 4 §:ssä tarkoitetuilta viranomaisilta. Paikallisyksikön oikeus saada tietoja eläkelaitokselta rajoittuu niihin tietoihin, jotka koskevat maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua vakuutuk-

sen hakemista ja voimassaoloa sekä maksettuja eläkkeitä ja oikeutta eläkkeeseen.

Eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa, avata paikallisyksikölle tekninen käyttöyhteys tämän lain toimeenpanossa välttämättömiin tietoihin.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2006